



## צדיק יסוד עולם

### לרבנו האר"י הקדוש והוא באור נפלא על מגילת רות

במהדורה זו הוספנו : הקדמה כוללת, רזא דאתוון והשתלשלות מכת"י המחבר זיע"א

תפילה קודם לימוד הקבלה מהאר"י ז"ל

ריבון העולמים ע"ק ואדוני האדונים א"א אב הרחמים אבא והסליחות אמא מודים אנחנו לך ד' אלהינו מוחין מאר"א ואלהי מוחין מחב"ד אבותינו חג"ת בקידה ובהשתחויה שקרבתנו לעבודתך, עבודת הקודש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה והטהורה. מה אנחנו ומה חיינו אשר עשית עמנו חסד גדול כזה על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך שתמחול ותסלח לכל חטאתינו ועוונותינו ואל יהיו עוונותינו מבדילים ביננו לבינך. וכן יהי רצון מלפניך ד' אלוהינו ואלהי אבותינו שתכונן את לבבנו ליראתך ולאהבתך ותקשיב אוזנך לדברינו אלה ותפתח לבבנו הערל בסודות תורתך הקדושה ויהיה לימודינו זה נחת רוח לפני כסא כבודך כריח ניחוח ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל בחינותינו ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם וזכותם וזכות תורתם ותמימותם וקדושתם יעמוד לנו לבל נכשל בדברים אלו ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך" כי ד' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ד' צורי וגואלי.

תפילה נוספת:

ליקוב"ה (זר"ן) (יאהדונה) בדחילו ורחימו (יאההויה) ורחימו ודחילו (איאההויה) ליחדא שם יה (אר"א) בו"ה (זר"ן) (ע"י שפע אי"ס ב"ה המשפיע בהם ומיחדם) ביחדא שלים, בשם כל ישראל ולאקמא שכינתא מעפרא ולעילוי שכינת עוזינו הריני לומד בספר צדיק יסוד עולם שהוא כנגד תפארת דז"א דאצילות שבו שם מה כזה: יוד הא ואו הא, לעשות מרכבה. ויהי רצון מלפניך ד' או"א שתזכך רוחינו ונפשנו שיהיו ראויים לעורר מיין תתאין על ידי הלימוד בספר הזה ויהי נועם ד' אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו. ברוך ד' לעולם אמן ואמן, נצח סלה ועד.



במאמר הוכנסו תיקוני סגנון כגון: "האותיות הקדושים" תוקן ל"האותיות הקדושות" וכו'. כמו כן, כדי להקל על הקוראים, פתחנו ראשי תיבות. במהדורה זו כללנו את ה"הקדמה הכוללת" ואת המאמר הנפלא "רזא דאתוון והשתלשלות" מתוך מהדורות עתיקות של הספר מכת"י האר"י הקדוש זע"א. ב"רזא דאתוון" הוספנו הכותרות "סוד אות וכו'" שאינם מکتובת הרב למען ירוץ הקורא ב.ו.

## הקדמה כוללת

**הנה** נודע כי כל נקודה היא בסוד תלת, היינו סוף, תוך וראש בסוד מים עליונים, מים תחתונים ומים אמצעים. להבין הענין צריך משל כי "מבשרי אחזה אלוה" (איוב יט,כו)

**דע** כי הענין הוא על דרך מחשבה, חכמה ורצון. דרך משל, מתחילה נופל לו לאדם דבר במחשבתו ואח"כ מתחכם באותה מחשבה אם להוציא אותה אל הפועל אם לאו וגם אם יוציא אותה אל הפועל באיזה ענין תהיה ואיך וכמה. ובאותה מחשבה עד שמחשב מה שיותר נכון אצלו ואחר שחישב הדרך הנכונה אזי יש לו מוסכם חזק להוציא אותו דבר אל הפועל. נמצאו כאן שלוש מדרגות במחשבה: מחשבה, חכמה ורצון ושלושתם הם במוח כי מחשבה הראשונה נקראת "מחשבה ראשונה" והיא "מחשבה קדומה לכל הקדומים" [להלן מקל"ה], ומדרגה השנייה היא חכמה המחשבה הנקראת "מחשבה קדומה" סתם ומדרגה השלישית היא "רצון המחשבה" ומן המחשבה בא אל הכח ומן הכח אל הפועל. וכמו שיש תלת מדרגות: מחשבה חכמה ורצון למחשבה, כמו כן ישנן תלת מדרגות: מחשבה, חכמה ורצון בכח וכן בפועל באופן שמה שיהיה במחשבה בהעלם גדול בא אל הכח ומן הכח אל הפועל ואז ניכרת הפעולה לכל. ומתוך הפעולה ניכר כח הפועל ומחשבתו ורצונו הטוב עד כאן המשל. ואם תשכיל בזה המשל תראה שעל משל זה יובנו ענין עשר ספירות כח"ב חג"ת נה"ם. כח"ב הם סוד מקל"ה ומחשבה קדומה ורצון המחשבה ושלושתם גם סוד המחשבה. חג"ת הוא סוד מחשבה, חכמה ורצון בכח ונה"י הוא סוד [מחשבה, חכמה ורצון] בפועל ומלכות היא גמר הפעולה בסוד העטרה בסוד הכתר, סוף מעשה במחשבה תחילה.

**ודע** כי השם הקדוש הו"ה ב"ה, י"ה הוא סוד כח"ב עלמא דאתכסיא ואותיות ו"ה הוא סוד עלמא דאתגליא והוא סוד ברא וברתא. ואע"פ שאמרנו שחג"ת הוא הכח, היינו בערך הפועל שהוא נה"ם אבל בערך עלמא דאתכסיא נקראים חג"ת ערך הפועל. ואם כן נאמר כח"ב הם מחשבה חכמה ורצון של מחשבת אות ו' שהוא תפארת הנקרא ברא וערך מחשבה חכמה ורצון של פעולת אות ו' היא בינה חג"ת. אע"פ שבינה היא הרצון בערך המחשבה לערך הפעולה היא המקל"ה. חסד חכמת המחשבה גבורה רצון המחשבה והכל לערך הפעולה ותפארת היא הפעולה. בינה חסד גבורה שהם מחשבה חכמה ורצון לפעולת אות ו' הם לאות ה' סוד ברתא בערך המחשבה חכמה ורצון של המחשבה אות ה' היינו בבינה מקל"ה של מחשבת אות ה' בחסד מחשבה קדומה סתם של אות ה' בגבורה רצון אות ה' ושלושתם של מחשבת אות ה'. תפארת נצח יסוד הם מחשבה חכמה ורצון של פעולת אות ה' ואות ה' היא הפעולה ונצח והוד הם נחשבים לאחת כי נודע כי עיקר אחיזת הדינים הם בסוד בחיצוניות שלו והוא סוד דעת חיצוניות. וכבר נודע שכל ספירה כלולה מעשר עד אין סוף ואין תכלית וכל מה שכתבנו דרך כלל למחשבה חכמה



ורצון של מחשבת אות ו' ופעולת אות ו' ומחשבת אות ה' ופעולת אות ה'. תצטייר לך בכתר וכמו כן בחכמה ובבינה וכ"כ בכל הספירות. ואל תקשה למה בינה היא סוד הרצון למחשבת אות ו' ומקל"ה לפעולת אות ו' ובאות ה' הגבורה היא הרצון למחשבה ותפארת המקל"ה לפעולה, לפי שבינה היא בסוד תרין רעין דלא מתפרשין עם החכמה ומשם מקבלת ומשפעת ל"ק. לפיכך בערך המחשבה היא הרצון ובערך הפעולה היא המקל"ה. אבל אות ה' שנעלם בעצמותו יתברך כשהוא יוצא למחשבה ולפעול מן הקצוות כביכול אין לחשוב גבורה שתי פעמים [אלא] רק פעם אחת כי מה שהבינה נחשוב לפעולת מקל"ה עיקר הכוונה לייחד שכינתא תתאה [מלכות] בשכינתא עילאה [בינה] להיות סוף מעשה [מלכות] במחשבה תחילה [בינה] והבן.

**גם** דע כי מה שאמרנו שאחיזת הדינים הם בהוד, אין הכוונה ח"ו בכל העולמות כי באמת מבינה מתערי דינים סוד יין המשומר וגבורה הוא סוד היין באתגלייא והוד הוא סוד חומץ היין. והוא סוד חמץ הוא יצר הרע מחשבת חיצונית אבל אין זה בכל העולמות ח"ו ותבין בזה כי באמת כל המרכבה הוא השם הקדוש בד' עולמות אבי"ע וד' עולמות הם סוד הוי"ה ב"ה ואם כן דרך כלל עולם האצילות, אע"פ שבפרטו מתחילה לעשר עד א"ס, מ"מ דרך הכללי כל עולם האצילות הוא סוד י' סוד המחשבה בקוץ. והחכמה בגוף היוד ועולם הבריאה בכללו הוא סוד הרצון ה' עליונה, ובבינה הם הקצוות בסוד גדולה וגבורה פירוש הבינה כוללת חסדים וגבורות. וכל עולם היצירה בכללו הוא סוד ו' הוד תפארת הכולל ה' חסדים וה' גבורות ובו שוכן תפארת דאצילות והוא תפארת דחכמה כי כן דרך כלל כל האצילות הוא סוד היוד שהיא חכמה כנזכר וכל עולם העשיה בכללו הוא סוד מלכות סוד ה' אחרונה. ואם כן כשאנחנו מחלקים עשר ספירות דרך כללות העולמות אזי מתחילין ספירות נה"ם מיצירה דיצירה ואם כן אפילו בבריאה דיצירה אין להם אחיזה רק לפעמים ע"י עבירה מסתלק ח"ו אור השוכן בתפארת שהוא ו' דיצירה כביכול בסוד הסתרת פנים כדכתיב "ואנכי הסתר אסתיר" (דברים לא, יח) בסילוק העינים שהוא אור החכמה ואז ח"ו מתגברים הדינים עד השורש שלהם בבריאה ולפעמים עד קרקע דאצילות אבל משם ולמעלה אין להם שום השגה ויש בזה סוד גדול והוא מבואר ברזא דאתון [לקמן] מהן ענין הקטרוג שהוא על כח הארבע גוונים שנברר מהם ובזה לא הרגישו כבר עד עת הבריאה שהוא סוד הכח אבל לא באצילות שהוא סוד מחשבה לפי שהקלי' אין לה ראש וכשאנו עושים רצונו של מקום אזי אנו מורידים אור המחשבה כביכול ומבררים וממתקים הדינים ומדחים אותם מדחי אל דחי עד שיוטהר העולם בכללו ולא נשארו הדינים רק במדרגה התחתונה שהוא סוד תחתיות.

## רזא דאתון גליפין והשתלשלות

**מן** הידוע שתורתנו הקדושה נתונה בכ"ב אתון ועם מנצפ"ך הם זך ומזוקקים שבעתיים. וצריך לדעת שהאותיות הקדושות אינן הסכמיות כפי כתיבת האומות שלא נמצא בכתיבתם טעם למהות ותכונת האות אבל אותיות תורתנו, כל אות ואות מרמזת בתכונתה לכמה עולמות אין סוף ואין קץ אשר לאומרים אי אפשר ולבררם אין בנו כח, רק נדבר על כל אות ואות דרך כללית מה שורשה ועל איזה עולם מרמזת תכונתה. ונתחיל באות א'.

### סוד האות א'

מצאנו בדרושים "אלף" זה הקב"ה והוא ראשון והוא אחרון, כשם שהאלף ראש האותיות, כך הקב"ה ראש לכל, ונאמר איך נרמז הקב"ה בתכונות האלף, הלא כתיב "כי לא ראיתם כל תמונה" ו"מה דמות תערכו לו" יתברך אבל צריך אתה להבין שקודם שברא הקב"ה את עולמו היה שמו סתים בגויה והיה הכל נעלם בעצמותו יתברך והד' עולמות אבי"ע שהם נגד ד' אותיות שם הוי"ה ב"ה היו נעלמים בעצמותו עד שלא היו ניכרים ואי אפשר לציירם



בעצמותו יתברך רק בסוד שרשים נעלמים וכל עולם גבוה מחברו ועל כן שורשו גבוה מחבירו מה שאי אפשר לדבר רק לשבר האוזן נדבר בהם בסוד ד' גוונים נעלמים בעצמותו יתברך ומכחם ברא הקב"ה הד' עולמות והקב"ה שוכן עליהם ותחתיהם ובינותם אף לאחר שיצאו אב"ע ומכל שכן בעת העלמתם שלא היו עדיין ניכרים כלל והם נעלמים בתוכו. וידוע לנו שאדם החומרי נחלק הגוף שהוא התוך שלו, בלתי [ללא] הגוף, לד' מדרגות: מדרגה א': הצוואר עם הידיים, מדרגה ב': מדרגות הלב (פעם אחרת שמעתי: "מדרגה ב: הלב עד הטבור, מדרגה ג': מטבור עד ברית ובכלל המדרגה הד': רגליים) המדרגה הג': חלק הבטן ומעיים, הד': הירכין עם הברית. כמו כן צריך להבין לשבר האוזן הד' עולמות שברא הקב"ה כביכול התוך שלו והתוך נחלק לד' מדרגות אב"ע והוא כביכול עליהם בראשם ובסופם עד בלי קץ ובלי סוף. מן הידוע כי התוך תכונתו תכונת אות ו' שהוא משוך ואם כן, נאמר שקודם שברא הקב"ה העולמות שהיו נעלמים בעצמותו הד"ג מה שעתה התוך ומרומז בתכונת הו' והיה מקודם נעלם בעצמותו יתברך לזה מרמזת אות הא' בתכונתה כי אות א' תכונתה: 'י לעילא וי' לתתא ואות ו' באמצעיתא. הי' לעילא מרמז שהקב"ה ברא כל העולמות עד אין קץ והיוד לתתא מרמז שהקב"ה הוא בסוף כל העולמות עד אין סוף והאות ו' באמצעיתא מרמז להתוך שהיה נעלם בעצמותו יתברך שהיה שמה סתים בגוויה בסוד ד' גוונים נעלמים הנקראים שרשי השם הו"ה יתברך ושרשי שרשים הד' עולמות.

הגהה: ואם תקשה לך למה בהתוך הם ד' מדרגות סוד ד' עולמות ומרומז בתכונת ו' שהוא מספר ששה וראוי להיות ו' מדרגות ו' עולמות? דע כי באמת הוא שש מדרגות סוד ו' קצוות אבל אסור לשאול מה למעלה מה למטה ויבואר הכל באריכות.

**וכאשר** עלה ברצונו הפשוט לברוא את העולם לאשמודע אלהותו יתברך, כי אין מלך בלא עם ולא אדון בלתי עבדים, ולפי גדולת האדון בערכו מוכנע העבד ומה שהעבד מכיר יותר גדולת וממשלת אדונו הוא יותר מוכנע לפני אדונו אשר מטעם זה עלה ברצונו שיצאו הד' גוונים הנעלמים כגדר אב"ע עד שיבוא לגדר החומרי העב והגס כדי לברוא האדם בשפל המדרגה כדי שיראה פחיתתו ויבין גדולת אדונו ורוב ממשלתו ומעשה ידיו כאמור "כי אראה שמך וגו'" כדי שיוכנע האדם לפניו יתברך ויעבוד לבוראו בפחד ורעד. מטעם זה עלה ברצונו יתברך שיצאו ויבואו לידי גדר אב"ע ולא נתן להם העמדה וקיום מניה וביה כביכול מטעם הנ"ל שבודאי היד ה' תקצר? אלא יהיה דרך משל האדון עם עבדיו בגדר אחד אחד באין גדולת האדון ניכרת מגדולת העבד, אלא העבד צריך להיות חוץ ממחיצת האדון, על כן צריך שיצאו לגדר אב"ע וכאשר עלה כן ברצונו הטוב היה לפניו יתברך שעשוע וחשק ודרך משל באדם הרצון מעורר במח כח הפעולה כי המולד, כי הזרע בא מן המח כביכול לשבירת האוזן הראש של הא' אנו מכנים לנהורא עילאה, היה מתעורר ממנו ניצוץ אחד וירד לתוך התוך של הא' ואותו ניצוץ יפעול סוד הגליפו בהתוך יתברך כדי שיבוא לידי גדר אב"ע היינו שיגלוף מהשרשים הנעלמים שורש שם הו"ה הנעלם ויבוא השם לידי פועל היינו שיפעל אחר הגליפה בהתוך לבנות בו אחר שיגלוף אור המובחר גדר העולמות כל עולם על מכונו. ונדבר תחילה מהגליפה של השם הקדוש שבא מן השורש הנעלם לידי כח ופועל ועם דברינו יובנו תכונות האותיות עד אות יוד שהיא אות ראשונה מהשם הקדוש ואח"כ נדבר מהעולמות אב"ע שיצאו לידי גדר ע"י פעולת השם הקדוש בכח נהורא עילאה.



**דע** שירד הניצוץ לתוך גוון הלב, היינו שורש הנעלם מעולם הבריאה שהוא שורש מדרגה השניה שאם היה יורד להשורש הנעלם מאצילות שהוא שורש מדרגה הא' היה חוזר לשורשו, על כן יורד למדרגה הב' והמדרגה הא' מעכב שלא יחזור לשרשו מכח התלהבות והבטישה שיבואר. ולמדרגה הג' או הד' לא היה אפשר לו לירד שלא יהיה להם כח לסבלו, אבל במדרגה הב' אף שגם שם היה התלהבות מכח אור הניצוץ הגדול והנורא מכל מקום היה לו העמדה קצת שיכול לבוא לידי פעולה כאשר שהלב הוא בערך קצת המח כנודע ומכח התלהבות יהיה הפעולה שמכח זה בא לידי גליפה כמו שנבאר.

### **סוד האות ב'**

והנה ירדת הניצוץ הוא רזא דאות ב' שביציאת הניצוץ בשבירת האוזן צריך אתה לצייר בשכלך פתיחת פתח ליציאתו ואם תכתוב נקודת ראש האלף ותצייר פתיחת פתח הוא ציור אות הב' מטעם זה מתחלת התורה באות ב' והדברות מתחילות ב"א" שאם תתחיל התורה ב"אנכי ד' אלהיך" על מי יהיה נופל הדיבור? אבל [התורה] מתחילה בב' שהיא תחילת הבריאה שברא לאשתמודע, ועתה נופל דיבור אנכי ה' אלהיך אל הבי"ת.

### **סוד האות ג'**

**וצריך** לדעת כאשר ירד הניצוץ לתוך גוון הלב, התנוצצו ממנו תרין ניצוצין והטה למשל אזניך אם תיפול גחלת בוערת על דבר, יתנוצצו ממנה ניצוצות לצדדים וגוף הגחלת אינה חסירה, כמו כן כביכול מהניצוץ התנוצצו תרין ניקודין שבערך הניצוץ הגדול נקראו התרין ניצוצין "תרין ניקודין" א' לימינו וא' לשמאלו והם רזא דשרשי כח"ב ששקולין כאחד כנודע והם בסוד נקודה טמירתא בעצמותו והוא רזא דאות ג' כזה **ג** הראש הוא הניצוץ הגדול

והתרין רגלין של הגימל הם תרין נקודין שהתפשטו ממנו והוא סוד כח"ב ששקולין כאחד ואל תהרהר בשום אות ומידה וגבול ח"ו רק שרשי השרשים.

**וכיון** שהתפשט הניצוץ עם הנקודין בגוון הלב מניה וביה היה בהתלהבות גדולה לפי שאור הניצוץ הוא אור המח והוא יותר גדול והיה התעוררות בגוון הלב לבקש כח לסבול ומכח התעוררותו של הגוון היה מתעורר הניצוץ לעלות למעלה, שהיה סבר [שהיתה סברא] שבא לו כח שיחזור למעלה והיה מתעורר להניצוץ עם הניקודין, אבל באמת לא היה באפשר לעלות כמו שהתבאר לעיל [היינו שעולם האצילות מנע ממנו לעלות] והיה ברצון הבורא יתברך שיסבור הניצוץ לעלות כדי שיעורר בהתעוררותו התרין נקודין לבטשם זה בזה ומכח הבטישה שלהם יצא מהם בכח הניצוץ העליון ניצוץ אחר ואותו ניצוץ הב' התנוצץ לכמה ניצוצין רסים בלי ערך וקץ. ואם תרצה לשאול למה מהניצוץ התנוצץ [התנוצצו] תרין נקודין ומהניצוץ הב' התנוצצו ניצוצות רבים? דצריך אתה להבין שהניצוץ העליון ירד בנחת על כן התנוצצו תרין ניצוצין, אבל ניצוץ הב', מכח התעוררות הניצוץ לעלות והתעוררות הניקודין, מכח הבטישה שבטשו זה בזה יצא מהם ניצוץ בכח בסוד יורה כחץ, משום הכי התנוצצו ניצוצות רבים בלי שיעור וקץ.

### **סוד האות ד'**

והנה זה הניצוץ הב' הוא רזא דאות ד' כי הניצוץ הב' יצא מכח הבטישה של הניקודים והתעוררותם היה מהתעוררות הניצוץ העליון ואם כן הניצוץ העליון עם הניקודים שהיו ברזא דאות ג' עתה מכח התעוררותם הזדווגו



יחד היינו שהתפשט הניצוץ בין הנקודים ונעשה מהם קו הרוחב של אות ד' כזה – ואחר כך התפשט הניצוץ השני וההתפשטות היתה מצד הימני והוא רגל הד' וקו האורך ונעשה אות ד' ואות ה' ואות ו' הם משם הקדוש ויבוארו במקומם היינו אחר אות י' שהיא אות ראשונה מהשם.

## סוד אותיות ז' ח' ט'

**ונבאר** עתה אות ז'. וצריך לדעת שכיוון שהתחיל להיות התלהבות בגוון הלב נולד החימום כביכול והתגלגלו כביכול כח של כל התוך שהיו מבקשים סיבה להתאמץ נגד הניצוץ העליון להחזירו למקומו התאמצו בכל כחם לגוון הלב לדחוק האור למעלה אבל באמת זה לא היה להם אפשרי לפעול כנ"ל. והיה זה רצון הבורא שיתעוררו כל הגוונים ומכח זה יתעורר הניצוץ עם הנקודין ועם הניצוץ הראשון שהתנוצץ ניצוצים רבים ובהתעוררתם נעשה מהם סוד אסיפה כמו שלהבת להיות כמו ניצוץ אחד ואח"כ התפשט בו כח לניצוץ העליון בסוד נשמה כי הניצוץ הרבים שנאספו הם בסוד שייפין וכח הניצוץ העליון בסוד נשמה כביכול ומכח שהתעוררו הגוון והתאמצו בכל כוחם זו היתה הפעולה ששאבה ונטלה הניצוץ העליון שבתוך הניצוץ כח המובחר של התוך והתחיל עתה לשאוב מתוך אותה הגליפה והחקיקה וכיון שהתחילה לשאוב ולחקוק נולד עתה כח מחשבה לשאוב ולחקוק כל כח הגוונים עד שישאב ויחקוק כל שרשי שם הוי"ה ב"ה וב"ש שיבואו השרשים לידי כח ופועל ואם עיני שכל לך תראה ותשכיל ותבין הפסוק "כי מבשרי אחזה אלוה וגו'" שבתחילה ירד הניצוץ ונחת לתוך גוון הלב והיה הרצון וכח המוליד ואח"כ מכח התלהבות הלב התנוצץ לניצוצים רבים בסוד יורה כחץ ואח"כ נעשה בסוד אסיפה סוד השייפין ואח"כ התפשט בהם כח הנשמה כח הניצוץ ומכח כח הנשמה נולד סוד המחשבה כנודע, הנשמה הוא סוד המחשבה, והמחשבה הזאת היא המחשבה קדומה לכל הקדומים שהיה מחשב לגלוף ולחקוק שרשי הוי"ה ומתוך הגוונים הנעלמים שיבואו לידי כח ופועל ואח"כ נדבר ממחשבה קדומה סתם היינו אחר שפעלה המחשבה הקדומה לכל הקדומים, שבאו שרשי הוי"ה לידי כח ופועל, נולד כח המחשבה הקדומה והיא קדומה לכל הפעולות שפעל השם הקדוש בבנין העולמות כאשר יבואר בע"ה. ועתה יובנו תכונות אותיות **זח"ט** ממה שנתאספו

הניצוצים הרבים בניצוץ אחד ראש אות **ז** ונולד בו סוד המחשבה והוא לו בסוד קיום והעמדה הוא בסוד רגל והעמדה של הזין והנשמה שנתפשטה בו במחשבה מחלק הרגל הזי"ן לב' וכשאתה מחלק רגל הזין לב' חלקים באורך נעשה מהזיין אות ח' כזה **ח** כי המחשבה מלבישה לנשמה והנשמה פנימיות מחשבה וכדי שיהיה אפשר למחשבה לסבול כח הנשמה נמשכו רגלי החי"ת זה לזה ונתעבו בסוד ה' מדרגות הנשמה והגג שלמעלה על הח' נחלק מעט כדי שיהיה לנשמה פתח פתוח לשרשה ויהיה אפשר לסובלה וא"כ נעשה מאות ח' כנ"ל אות ט' כזה

**ט** והבן.



## סוד אותיות י' ה' ו'

**עתה** נתחיל לבאר תכונת אות יו"ד ונבאר כל ד' אותיות השם הקדוש ולמה ה' כפול בו ותמצא מרגוע לנפשך.

ונחזור לענין הנ"ל לסוד המחשבה הקדומה לכל הקדומים (להלן המקל"ה) שהיה מחשב לגלוף ולחקוק שרשי הוי"ה מתוך הד' גוונין הנעלמים שיבואו לידי כח ופועל. והנה חשב לבקש סיבה שיתאמץ התוך ויגלגל כחו כדי שעי"ז ישאב ויחקוק אורו במובחר יותר ויותר פעל המקל"ה שהסתיר אור הניצוץ הגדול עם הניצוצים הנזכרים למעלה בסוד הסתירה עד שהעמיד האור בסוד קוצו של יו"ד והכוונה בהסתירה שיחשוב התוך שכבר חזר האור למעלה ויחשבו הואיל שפעלו במה שהתאמצו בתחילה עד שחזר מן האור ולמעלה עד שלא נשאר רק כמו קוצו של יו"ד מכח זה יחזרו לעורר כחם לגוון הלב ולהתאמץ בכח כדי לחזור הכל למעלה להיות כמו שהיו והתוך לא הרגיש בסוד הסתירה לפי שהתוך הוא אור שאין בו מחשבה רק אור פשוט וכיוון שהתאמץ התוך הנ"ל מיד התפשט האור יותר ממה שהיה ושאב וחקק האור החכ שהתאמץ נגדו לתוך אורו כביכול ונמצא בתחילה הסתיר האור בסוד קוצו של יו"ד ואח"כ התפשט בסוד תוך היר"ד וכיוון שהסתירה שהסתיר האור היתה הפעולה כדי שיתפשט יותר אח"כ לפיכך הקוץ הוא בסוד כתר ותוך היר"ד בסוד חכמה כי לולי היה הקוץ לא היה בהתפשטות אח"כ הורד תוך היוד ממנה אור גבוה מאוד בסוד קוץ התחתון של היר"ד היינו שהסתיר ג"כ האור שהוריד למטה בסוד קוץ אבל לא מטעם הנ"ל, שלמעלה שאמרנו הטעם שיסבור התוך שהאור חזר למעלה אבל עתה כבר סברו הנ"ל ולא עלתה להם רק שהיתה הסתירה בקוץ התחתון שסבר התוך שבטלו כשיעור בערך שיוכלו לסבול ויחזור להם כוחם שאבדו וכיוון שהתאמצו לבקש כוחם מקוץ התחתון התפשט האור יותר שהאור והקוץ העליון והתוך והקוץ

התחתון נעשה יוד שלימה כזה **ו** ולפיכך היר"ד הוא נקודה אחת והוא מספר עשר, לפי שקודם שהתפשטו לעשות

יו"ד שלימה היו בסוד ג' קווין וכל קו יש לו ראש תוך סוף הרי ט' ואח"כ התפשטו זה בזה בסוד יו"ד שלימה כנ"ל הרי עשרה כי זה כלל גדול בכל התפשטות שיתפשט האור נשאר הרשימו מן העליון במקומו ונמצא שהיה תחילת העמדת האור בתכונת אות יוד שהיא הקטנה באותיות שמכח זה יסבר התוך להתאמץ נגד אות קטנה כמו שנבאר כדי שתוגמר פעולת הגליפו ושאיבת השרשים הנעלמים מכח הבטישה.

**אחר** שעמד האור כתכונת יוד כנ"ל התחיל כח השרשים הנעלמים לבחון צד מה שאפשר להם לנגוע באור

הגדול לחזור [ולהחזיר] להם הכח הנאבד מהם והגבירו בכחם והעמידו לתוך היוד, היינו שעשו היוד עליהם למקיף, וכחם העמידו לתוך המקיף בסוד חיבוק דו"נ [דכר ונוקבא] כי התוך הוא סוד נו"ק [נוקבא] שהוליד התוך והמקיף שהוא היוד הוא סוד הדכר, ולא התפשט האור לשאוב הכח. וסברו הואיל שמצאו להם העמדה בתוך היוד סברו שיוכלו להתגבר על אור היוד ויחזרו להם הכח שאבדו והתאמצו יותר להתגבר והמשיכו קו המקיף לאורך ביושר וכוחם שעמד בתוך המקיף העמידו על הקו כדי לגבור עליו וכיון שעמדו כן התפשט אור הניצוץ וגבר על כחם ושאב הכח לתוך אור הקו ונתמתק כחם בתוך הקו של היוד. ותמצא עתה מה שבתחילה עשאו הקו עליהם למקיף והעמידו כחם לתוך הקו נעשתה אות ה' ראשונה מן השם והיתה בסוד חיבוק דו"נ ולפיכך ה' ראשונה בסוד אימא עילאה בסוד בינה. ומן הבינה מתערין דינין באשר ששם התחיל לבחון צד מה שיוכלו לנגוע לחזור לכמו שהיו אע"פ שלא עלתה להם לפי שהתמתקו אח"כ, מכל מקום התחילו לבחון בחינתם. ומה שהעמידו אח"כ הכח על הקו הוא סוד ו' ולפי ששם נתמתק כחם לתוך הקו לפיכך אות ו' משם הקדוש הוא הממתק הכל והממזג הכל



והוא קו המידה. וכיון שגם זה לא עלתה להם ממה שהיה להם נגיעה בסוד חיבוק ד'ן נאבד מידם לא חשבו יותר להתגבר וגם אי אפשר להם להתגבר יותר כי כבר נמתקו לתוך ה' כל המובחר השרשים וחשבו רק להיות להם העמדה כמו בתחילה בסוד חיבוק וחזרו לעשות מאות ו' מקיף עליהם. וזהו אות ה' אחרונה של שם הוי"ה ושם יש להם אחיזה ותמצא שבא [שבאן] אותיות הוי"ה ב"ה וב"ש לידי כח באשר שכבר בירר כל כח שרשי הנעלמים בכח הניצוץ העליון. ואם תרצה לשאול למה באות ה' אחרונה נשאר ההעמדה ובה' ראשונה לא נשאר? צריך לך לדעת כי אותיות י"ה הם בסוד ריעין דלא מתפרשין ושם הזיווג בלא הפסק ולא היה אפשר לסבול האור. והטעם ששם הוא בלי הפסק כי שם הדכר הוא בתכוננו יוד והוא אות קטנה כביכול בלי מעצור והפסקה לפיכך חזר ונעשה מן י"ה ו"ה ועתה סוד הדכר הוא ו' שהוא באורך יותר מרמז על קו המידה והוא מעציר ומפסיק ליתן במידה בכדי שאפשר לסבול. ועתה נשלמה מחשבת הקדומה לכל קדומים שכבר שאב הכח שרשי הוי"ה ואח"כ בא השם הקדוש לפועל אותיות הוי"ה ממש. **ואל תהרהר בשום תמונת אות ה"ו** רק שנברר עתה כח שרשים הנעלמים שנעשה כביכול אור אחד והניצוץ כמו נשמה להם ומעתה יכול לפעול כרצונו הטוב ועתה התפשטו כל האורות שהזכרנו לתוך אור הוי"ה ונשארו בסוד רשימה למעלה.

**ועתה** נדבר ממחשבה קדומה לכל הפעולות שפעל השם הקדוש כדי לברוא העולמות שיבואו לידי גדר וגבול

כמו שעלה ברצון הבורא: כמו שהזכרנו בתחילת הדברים וחשב שלא יתערב כח הגוונים הנשאר היינו הפסולת, כי המובחר נברר והוא כח הימני שלהם וכח השמאלי שלהם נשאר אע"פ שאי אפשר לומר זה ימין וזה שמאל אבל הואיל שלאחר הבקיעה יתכן לומר ימין ושמאל נאמר דרך השאלה כאן כח המובחר והוא כח הימני שלהם וחשב שלא יתערב הפסולת באור הנברר כביכול גילגל הרשימות הנזכרות מכל האורות לגלגל סביב יתברך כחומה המפסקת בין האור הנברר ובין האור הנשאר והרשימה מאור הגבוה יותר מסבבת קרוב אליו יותר. על דרך משל הקרוב יותר אליו הוא הרשימו מניצוץ אור נקודה עליונה, ואח"כ רשימה מנקודה ראשונה, ואח"כ מנקודה שניה, ואח"כ מנקודה רביעית, ואח"כ מנשמה לכל הנשמות, ואח"כ ממחשבה קל"ה, ואח"כ מקוצו של יו"ד, [ואח"כ] מתוך של יוד, [ואח"כ] מקוץ התחתון, [ואח"כ] מיד השלימה, ואח"כ מגוף ה' [ואח"כ] מנקודת ה' [ואח"כ] מגוף ו', מראש ו', מגוף מנקודות ה', אח"כ ממחשבה קדומה, אח"כ מהוי"ה שיצאה לפועל: מי' ומה' ומו', ומה' אחרונה היה המסבב בחיצונה ושם יש להם אחיזה. והניצוץ העליון המסתיר עצמו בתוך הרשימות הנ"ל מיניה וביה בגוון הלב והרשימות שנתגלגלו סביבות יתברך לא היה ניכר בהם לא חיור ולא אוכם ולא סומק ולא גוון כלל ואור הוי"ה שנעלם בתוכם היה מאיר בתכלית הבהירות עד שהיה ניכר בהם. דרך משל, אם אדם נוטל מראה לטושה אילך ואילך אי אפשר להנכר אורו אבל אם יתן לו העמדה וקיום אפשר להנות מאורו, כמו כן כביכול מכח התלהבות והבטישה לא היו כביכול לאור העמדה וקיום ולא היה אפשר להנכר ועתה ניכר אורו הגדול בתוך הרשימות לפי שבא לכלל העמדה וקיום והבן.

**והנה** כדי שיתחיל פעולת העולמות שיהיה להם אפשרי לסבול, נבקע העיגול לשנים וזה סוד "בקע ולא בקע"

הנאמר בזוהר, והבקיעה היא סוד ההולדה שהלך אור הפנימי חוץ לחיצוניות הגוונים שנגלף הפנימיות מתוך החיצוניות. ולשבר האוזן תבין מהולדת האפרוח מתוך פנימיות הביצה ונגלף האפרוח מתוך פנימיות ונבקעה הביצה לשנים. ודע שלא יצא כל אור העיגול מתוך החיצוניות רק החצי והחצי השני נשאר שם בסוד אור הצפון והגנוז דהיינו אור הוי"ה הלך כולו לתוך החיצוניות רק נשארה רשימה ממנו יתברך תוך החצי השני הנשאר ומן





הרשימה שבתוך העיגולים לקח אור הוי"ה עימו הימיני והחצי השמאלי נשאר שם ואע"פ שקודם הבקיעה אין שייכות לומר ימין ושמאל מ"מ יתכן לומר כן כמו שכתבנו למעלה לפי שהוא כח המובחר והטעם שנשאר תוך החיצוניות הגוונים החצי השמאלי: חדא כדי שיבוא האור לידי סבלות הצפון כביכול מאורו והוא אור הצפון ועוד כי אילו [היו] יוצאים כל אור הרשימות מחוץ לחיצוניות הגוונים לא היה לחיצוניות הגוונים קיום והעמדה כלל וכלל והיה בהכרח שירדפו אחר אור הפנימיות שלהם והיה חוזר ח"ו לכמו שהיה, לפיכך נשאר החצי של הרשימו וגם נשאר הרשימו מאור הוי"ה ב"ה וב"ש ולא הרגישו כל כך ביציאת האור עד שראו העולמות שבנה הבורא באותו אור הפנימי הימיני שיצא מהם אח"כ התחילו לרדוף אבל כבר פעל הבורא שלא יוכלו לנגוע לחזור לכמו שהיה רק שמצאו להם אחיזה במקום השבירה כנודע.

**וכאשר** הלך החצי הרשימות הימיני מתוך חיצוניות הגוונים והלך עימו אור הוי"ה והתפשט החצי הימיני

בתכלית ההתפשטות ואור הוי"ה הלך מתוך פנימיות הרשימות לעמוד על גבם ואז היה התפשטות האור של חצי הרשימות הימיני לאין סוף ולאין תכלית מטעם שאור הוי"ה ב"ה הלך לעמוד כביכול על גבי הרשימות סמוך ממש לשורשו נ"ע וכביכול קיבל משורשו להתפשט האור לא"ס ואין תכלית והוא אור א"כ שמצינו בדברי הראשונים והוא בסוף המלבוש המכסה הכל ולפיכך מידת תפארת דאצילות הוא בסוד א"ס לפי שהוא מכסה כל הספירות כנודע והטעם שהלך אור הוי"ה ע"ג הרשימות מהשני טעמים שכתבנו לעיל חדל כדי שיהיה אפשר לסבול האור תוך הרשימה שיהיה אפשר לבוא שם לידי גדר חומרי ועוד שסיברו החיצונים הגוונים שהאור המובחר חוזר לשורשו לגמרי כמו שהיה וא"כ לא יהיה לחצי הרשימה שיצא מהם יותר כח מהחצי שנשאר להם ולא ירדפו אחר החצי הימיני, אבל באמת לא חזר לשורשו לגמרי רק ע"ג הרשימות ואדרבא זו היתה פעולה שיבנו העולמות אחרי הצימצום שיצמצמו האורות כביכול והאור נשאר בצמצום יהיה בסוד אדם קדמון לכל הקדומים כנודע. ואילו היה נשאר אור הוי"ה תוך הרשימות לא היה אפשר לסבול בסוד "כי לא יראני האדם וחי" (שמות לג, כ) לפיכך הסתיר אורו למעלה על גבם אבל לא חזר לגמרי לשורשו לפי שכבר בא לכלל הוי"ה ב"ה וב"ש.

**אחר** שהתפשט האור על הרשימות לא"ס ולאין תכלית כנ"ל נעשה סוד התנועה היינו סוד הצמצום תוך

הרשימות עד שנראה בתוכם חלל פנוי ולא פנוי מכל ח"ו רק נשאר האור בערך הסבלו והוא אור א"ק שהזכרנו שעל ידו יבואו העולמות לידי פועל בכח ברצון הבורא העליון. ועתה נאמר לשבר האוזן שרשי השרשים דעשר ספיראן ואל תהרהר בשום מידה וגבול ח"ו. נהורא עילאה הוא בסוד הכתר ע"ג אור הוי"ה ב"ה וב"ש ואור הוי"ה ב"ה בסוד החכמה בסוד הראש לכל העולמות והוא קדמון לכל דבר ופנימיות הגוונים הימיני, היינו הרשימות שהזכרנו, הם בסוד אימא בסוד שעשוע של הוי"ה והם בסוד בינה ובסוד נקודה עילאה ואור א"ס שהתפשט מן הוי"ה יתברך לתוך הרשימות עד שהתפשט לא"ס ולאין תכלית ומכוסים באותו אור א"ס הוא בסוד תפארת וטעם שהזכרנו לעיל. ואור הנשאר תוך הצמצום הוא סוד אדם קדמון והוא בערך הקדמון בערך היסוד ולפיכך אנו מכנים אותו א"ק ששם אדם נופל על יסוד שאדם תחתון הוא היסוד של עולם העשיה כמ"ש "וצדיק יסוד עולם" (משלי יכה) ולפי שהוא כביכול היסוד של הקב"ה לפיכך נקרא "אדם קדמון" כי הקב"ה נקרא קדמון. ומה שהיה מתאמץ האור סביבות החלל הוא בסוד עטרה ע"ג יסוד. ונקוט כללא בידך מה שאמרנו לעיל קודם הבקיעה שהיה בתחילה מתפשט האור מיניה וביה בגוון הלב בכח בסוד גלוף וחקיקה, עכשיו אחר הבקיעה נעשה הכל בפועל ואור הניצוץ הגדול בא עתה לכלל הוי"ה בסוד הראש לכל העולמות ובסוד חכמה בסוד קדמון לכל דבר. ונהורא עילאה כתר על



גבו והתריץ ניקודין שאמרנו לעיל שאפשר לומר שהם שורש א"א אבל כאן הו"ה הוא אבא והנקודות [והנקודה] הימיני הוא סוד אימא בסוד בינה עילאה סוד הבית של כל הרשימות מפנימיות הגוונים מאור הימיני. והניצוץ השני שכתבנו לעיל שהתנוצץ מהניצוץ העליון ומהנקודין עתה אחר הבקיעה הוא סוד האור שמתפשט ממנו יתברך לא"ס ולאין תכלית לכסות הכל בסוד המלבוש והוא בסוד תפארת בסוד הרוח המכסה הכל. ומה שכתבנו לעיל בסוד ניצוצות רבים עתה הוא סוד הצמצום סוד התנועה ומה שכתבנו לעיל מסוד נשמה לכל הנשמות ומה שכתבנו מסוד מחשבה קדומה לכל קדומין והוא המחשבה חשב לשאוב ולחקוק בה הרשימות של הו"ה הנעלים ולסיבה זאת הקטין והסתיר האור בסוד קוצו של יוד כנ"ל. עתה הוא בסוד העטרה שהוא מלכות אדם קדמון והקטין כביכול האור של א"ק בסוד קוצו של יוד כנודע כדי שיבנה הד' עולמות של הו"ה בפועל בכח א"ס בין גלוהי דא"ק כמו שיבואר בע"ה. ועתה תבין שרשים הנ"ל **ואל תהרהר ח"ו בשום מחשבת חוץ**, כי כל מה שאמרנו עד הנה הוא רק לשבר האוזן והכל אור פשוט באחדות גמור.

**והנה** מאור א"ס עד מלכות דא"ק לא היה אפשר להיות העולמות בפועל והוא התנגדות האור של מעלה, דרך משל אם יש אור גדול ונורא אצלו אור כערכו ואינו אלא כח האור הגדול ונקרא בשמו, כמו כן מאור א"ס עד מלכות דא"ק הם כח האור הגדול אור קדמון של מעלה. והענין הוא לפי שהיה האור נעלם בעצמותו יתברך בסוד ד' גוונים נעלמים כנ"ל, בא האור עתה לידי ד' מדרגות אור קדמון שהיה מיניה וביה עם הרשימות כנ"ל ואור א"ס בסוד מלבוש, וא"ק בסוד יסוד, ומלכות דא"ק בסוד עטרה והוא בסוד דכר ונוקבא מיניה וביה. אבל לכלל פעולת העולמות לא היה אפשר להיות רק ממלכות דא"ק ואילך מתחילין לידי פועל. ונודע שמי שרוצה לבנות דבר צריך לו יסוד לעמוד הבנין על היסוד כמו כן כביכול אדם קדמון הוא היסוד, דהעולמות עומדין מן רגלוהי כנודע דהיינו בחיקו יתברך. ומבין רגליו יוצא השפע בסוד קו היושר לעולמות אבי"ע רק כדי שיוכלו העולמות לסבול אורו הגדול והנורא. וגם מטעם שיתחלק השפע לד' מדרגות אבי"ע נעשה כביכול על גבי העולמות בסוד ד' פרסות בין רגלוהי בחיקו יתברך והעולמות עומדים על הפרסות ע"ג הרגליים בחיק א"ק יתברך והפרסות הם סוד ד' יסודות ארמ"ע וכל אחד כליל מד' כנודע והם בסוד תלת רישין לעולמות אבי"ע. כי פרסה הראשונה היא בסוד עטרה דא"ק ואינה בכלל חשבון ובאמת אינן רק שני רישין פרסות, כי פרסה הרביעית היא כתר דאצילות וכל פרסה היא בסוד קומה שלימה והם בסוד מלבושים שמלבושים וזה הטעם שצריך לכהן להתלבש לפחות בד' בגדים. כי א"ק הוא בסוד כהן, וכהן גדול בסוד נהורא עילאה, והשפע שיוצא ממנו יתברך הוא מתלבש בח' בגדים כביכול והבן. וטעמי הבגדים בשמותיהם אין כאן מקומו<sup>1</sup>. ונחזור לענין הד' פרסות שהם בסוד ד' יסודות ארמ"ע שנתגלו בעולם העשייה שיבנה ממנה האדם התחתון ויש לו שורש למעלה בסוד "נעשה אדם בצלמינו" כי העפר הוא בשורש סוד המלכות דא"ק והוא סוד שורש עשייה והמים שבאדם הוא הזיעה והוא סוד א"ק סוד יסוד וסוד יצירה ואש שבאדם הוא החימום הוא סוד התנועות סוד הצמצום וסוד הבריאה והרוח שבאדם הוא שורש הו"ה ושורש א"ס וסוד שורש אצילות והפרסות מלבישים האור הגדול הד' שרשים הנ"ל בכל אחד יבוא לידי פעולה היינו שיוכלו לסובלו ועתה תהיה לנו הקדמה בנויה להבין האותיות מאות כף ואלף עד אות ת' בע"ה.

<sup>1</sup> בדבר לבושי הכהן שמותם וטעמם עיין: עץ חיים שער מב פרק א מ"ב, תורת חכם דפים פה-פו, שעה"כ דרושי הפסח דרוש יב, טעמי המצוות פ' תצוה ועוד.



**ואם** יקשה לך למה סדר האותיות הם: א"ב ג"ד ה"ו ז"ח ט"י ולפי דברינו יהיו השרשים הנ"ל שלא כסדר זה כי לפי דברנו ה"ו רמוזים אחר היוד כנ"ל ויותר התימה שהיוד היא אחרונה שבאחדות והיא אות ראשונה של הוי"ה. אבל צריך לך לדעת שהאותיות הם על סדר הספירות ומרמזים על אחדותו יתברך. והנה האלף אע"פ שיש על גביו

## א

יוד ותחתיו יוד וגוף האלף הוא יוד כזה יוד ויו דלת מכל מקום הוא רק קוצו של היוד בסוד כתר. והיוד

שבסוף אותיות אחדים ומרמזים שניהם על אחדותו יתברך שמה שלמעלה הוא למטה רק שמגלה בעצמותו גילוי חסדים וגבורות שמרומזים באותיות ה"ו כנודע, כי בהזדווגות ה"ו מזדווג ה' עילאה בה' תתאה והם בסוד י' ובעת הזיווג היוד מתגברת כביכול לפיכך היוד קודם לו' והבן. ואם עדיין ישאר לך ספק למה ה"ו הם בין ד' לז'. דע, כי היוד ספירות בסוד מתקלא הם כעין סגולתא כנודע. היינו דעת: יש עליו סגולתא כתר חכמה ובינה. תפארת: יש עליו סגולתא דעת חסד וגבורה. מלכות: יש עליה סגולתא כביכול נצח הוד ויסוד. ובהזדווגות כתר חכמה ובינה נולד הדעת והוא סוד קוצו של יוד. דרך משל אם אדם מדבר אזי נולד ממנו הדיבור שיצא מפיו, ואם אינו מדבר דבריו רק חושב מחשבתו, אזי נולד לו הדעת במחשבתו ע"י התגלגלות המוחין. כמו כן כביכול בזיווג תפארת ומלכות בסוד קול ודיבור אזי הם מולידים בפועל ובהזדווגות כח"ב שהם סוד המוחין המרומזים באות יוד כנודע נולד סוד הדעת והוא קוצו של יוד. ואם כן אב"ג הם סגולתא של כח"ב ע"ג הד' שמרמז לדעת. כי כתר הוא בסוד קוצו אך אינו ניכר אלא בסוד הדעת שבמוחין וכבר אמרנו שמרשי האותיות וסוד הזיווג מה שהיה בסוד הדעת

הוא בסוד תפארת הכולל ומזווג חו"ג וזהו **דה"ו** כנ"ל. ואח"כ **זח"ט** מרמזים לנה"י ולפיכך ז' במספר

שבעה שנצח הוא מידה השביעית וח' שמונה וט' תשעה וכמו כן לא' ב' ג' ד' ה' ו' לפי מספרם ואח"כ יו"ד מורה על הנ"ל שהוא ראשון והוא אחרון ודוק היטב להבין קוצר דברינו אלו. ומתוך דברינו תבין בכל סגולתא שאמרנו הם כח"ב דח"ג. ותפארת ומלכות אינם בחשבון סגולתות כי התפארת היא פנימיות הנ"ל והיא כביכול נשמה לספיראן כי הסגולתא הם כביכול השייפין לשבר האוזן ותפארת הוא נשמה בסוד הדעת וזה סוד "עשר ולא תשע, עשר ולא אחד עשרה" הנזכרים בספר יצירה. עשר ולא אחד עשרה שלא תחלוק בין דעת לתפארת, שלא תחלוק ח"ו בין תפארת ומלכות ולא תחשוב ח"ו מלכות בפני עצמה לקומה ולא יעלה ח"ו לחשבון העשר זה לא יעלה על לבך רק ליחדו ביחודא שלים ולהיות מלכות בסוד עטרה והיה בחשבון השייפין כביכול ותפארת ב"ה מיחד כולם. ועתה נבוא לבאור אות כ.

**סוד אות כ**

**אות כ'** מורה ציורה על תכונות כתר, ואם תשאל למה לא תכונתו כזה





ויהיה יותר מורה לתכונת כתר? דע, כי תכונת הכתר בערכנו הוא באמת כזה **כ** כי קומת המרכבה אינה כמו

קומת האדם מארץ לשמים רק קומת המרכבה היא בין שמים לארץ. וזה צריך באור רחב מאד, כי כדור השמים וארץ הם כדור אחד ומחצי הכדור ולמעלה הוא שמים והחצי השני הוא ארץ וכל העולמות הם זה בתוך זה כגלדי בצלים ובכל עולם החצי כדור הוא שמים והחצי השני ארץ והקו בוקע בנקודות המרכז בין שמים לארץ ואל תתמה שאם כן ולמה החצי שעל גבי הקו הוא שמים והחצי שתחתיו הוא ארץ, אל תתמה בזה שהרי הש"י ב"ה "לילה כיום יאיר לו וחשיכה כאורה" (על פי תהלים קלט,יב) ולפניו יתברך שמים וארץ שניהם אור אחד ואין חילוק ביניהם רק שהשם יתברך ב"ה ברחמיו כדי שיוכלו לסבול אורו היה מגשם החצי השני בעיני הבריות בכדי שיוכלו לסבול כל העולם לפי ערכו. והנה התחיל קו היושר לבקוע מא"ק תוך הד' פרסות אבל בתוכם אין הקו ניכר

עד שמגיע לתוך עולם האצילות התחיל להיות ניכר בסוד הראש והקו נמשך בסוד **ו** כזה שהוא ו' וי' על גבו והיוד

הוא הפנים והוא מגולה והפנים שלה מביט לחצי הכדור הארצי להשיג על בריותיו ומשך הו' הוא הגוף סביב והוא מלוכש בעשר ספירות דהיינו העולם כולו הוא מלוכש והוא ממלא כל העולם אורה ובמשך הו"ו הם פנימיות הספירות ברזא דמתקלא כעין סגולתא. אבל במלבוש הם ביושר ובעיגול והבן ויבואר במקום אחר קו

היושר הבוקע על דרך זה תוך כל העולמות אבי"ע דהיינו באצילות הוא בתכונת **ו** וכמו כן בבריאה וכ"כ ביצירה.

ומן היצירה בוקע הקו לעשייה אבל אינו בתכונת ו' כנ"ל רק שכל הקו שבעשייה אינו רק עוקץ מקו של יצירה, כי כל גולם העשייה בערך היצירה הוא רק כעוקץ והקו שנמשך מן יצירה לעשייה מחבר עשייה ביצירה. ובעשייה הוא קו מגושם וג"כ ממלא כל האויר כנ"ל והוא מלוכש כנ"ל ונמשך עד סופו ושוב אין הקו בוקע ודוק. וא"כ אם הולכים בקומה תחת רוחב המרכבה תחת כנפי השכינה, היינו תחת המלכות, אבל קומת המרכבה היא דרך של

המרכז שמחלק שמים וארץ מקצה אל קצה ממזרח למערב, ואם כן תכונת כתר בערכנו הוא כתכונת **כ** כנ"ל

והבן.. **ו** הפשוטה יבוא באורה באור בפני עצמו באותיות מנצפ"ך בע"ה.

## סוד אות ל

**אות ל** הוא תכונות על סוד קו היושר שהוא בסוד תלת ווין כנ"ל של אצילות בריאה ויצירה כי עשייה נכללת בעוקץ של יצירה והתלת ווין הם בסוד: ישראל, יעקב ויוסף. באצילות יכונה בשם "ישראל" שהוא בסוד הדעת, "יעקב" יכונה בבריאה ו"יוסף" ביצירה שהוא סוד יסוד ועוקץ מחבר יצירה בעשייה שהוא חיבור יסוד ומלכות. ורמז מופלא לזה בתורתנו הקדושה. בראשית מתחלת בב' ספר שני בו' "ואלה שמות" כמו כן ויקרא כמו כן וידבר אח"כ מתחיל ספר הדברים בא' "אלה הדברים" ובצורף כל האותיות התחלת ה' חומשין הם **בוור"א** גימ' אה"ה מרמז להב' דהיינו החצי הכדור הימיני של בקיעת העיגול שנחלק כנזכר באריכות והוא סוד עולם דומה לאכסדרה ומצד



צפון פתוח. תלת ווין מרמזין לקו הבוקע תוך הב' בסוד ישראל יעקב יוסף כנ"ל והא' מורה על א"ס ומורה שהוא ראשון והוא אחרון. ונחזור לענין תכונת הל' הוא בתכונת הקו היושר ויו שעל גבי הלמד שהיא דקה מרמז לקו האצילות שאינו ניכר כל כך כמו בבריאה ו' שניה בא הרוחב במשך שהיא מרמזת לקו הבריאה ששם האור ניכר והו' השלישי בא כקולמוס לפי שבקו זה מרומזת יצירה ועשייה כי הקוץ בוקע מן עולם יצירה לעשייה ולפי שהיא מרמזת לשני עולמות אינה במשך שווה רק עגולה כקולמוס.

### **סוד אות מ**

אות מ' פתוחה היא צורת כ' ו' י' והיא פתוחה למטה. והענין כל עולם ועולם הוא בסוד כ' ובכל עולם ועולם בוקע הקו כנ"ל והקו שבכל עולם הוא בסוד ויו ויוד כנ"ל ובאמת אחר הבריאה הקו הוא מלובש בתוך העולם כדי שיוכלו התחתונים לסבלו באותו העולם אבל אנחנו מדברים בסוד האותיות שמרמזים סדר הבריאה ולפי סדר הקו הוא קודם לעולם והוא חיות העולם ועל זה הוא תכונת אות מ' פתוחה ומה שהיא פתוחה למטה כדי שימשוך הקו מעולם לעולם שתחתיו.

### **סוד אות ם**

ם סתומה מרמזת לעיגול שהיה ב"ה כביכול הסתיר כנ"ל בסוד המלבוש והנפש ומ"ם פתוחה מרמזת להו"ה כי מ"ם פתוחה היא כו כנ"ל גימ' הו"ה.

### **סוד אות נ'**



אות נון היא בסוד בקיעת העיגול והבקיעה היא כזה:

כי אם היה שווה בשווה לא היה אפשר להתקיים העולם כי היה ימין ושמאל שווה וכדי שיגביר ימין על שמאל ועיקר התגברות צריך להיות למטה ביסוד העולמות לפיכך למטה הנר"ן הימיני כל היסוד עד משך הקו של צד שמאלי ונמצא שנעשה מסוד הבקיעה נון כפופה ונון פשוטה ולעיתיד לבא כשישתוק הקטרוג יהיה הכל בסוד ימין וילובש הנון פשוטה תוך הכפופה ויהיה בסוד מ"ם סתומה ויהיה העולם שלם בתכלית השלמות במהרה בימנו אמן.

### **סוד אות ס'**

אות ס' היא בסוד צמצום הא"ס ב"ה את עצמו כביכול מה שהיה בסוד א"ס ואין תכלית המציא מקום לעולמות מיניה וביה ואותו מקום יש לו סוף ולפיכך מרומז הצמצום באות ס' לפי שהוא צורת הצמצום וגם הסמך הוא אות ראשונה מתיבת "סוף" ואות ס' היא בסוד בטן כביכול להוליד בתוכו העולמות לאין קץ ולאין מספר.

### **סוד אותיות ע' פ' צ'**

אות ע' הנה עשה אונק כאפרכסת כי אי אפשר להאריך בזה, סוד אלקים הסתר דבר, וצריך להבין דבר מתוך דבר. דע, כי "מבשרי אחזה אלוה" והנה כיון שהיה צמצום באור א"ס כנ"ל והוא סוד הבטן וכבר אמרנו לעיל בהתחלת דברנו דרך משל שהגוף נחלק לד' מדרגות וחלק הג' הוא חלק הבטן וחלק הד' הוא חלק הברית וירכין. וכאשר היתה כביכול קומה שלישיית מחלק הגוף נשלם כח הגברא שצריך להזדווג בא התעוררות בכח הקדמון שהתפשט למטה והוא בסוד יוד סוד דכר והאור א"ס שצמצם עצמו כביכול למעלה היה בסוד תנועות והיה מתנוע [מתנועע] ומתרחק כביכול עם האור כח העליון והוא בסוד חיבוק דר"נ בסוד ריעין דלא מתפרשין והתנועות הם בסוד יוד דלתתא ואף על פי שהתנועות עלה למעלה והכח העליון התפשט עצמו למטה כביכול מ"מ התנועות אינם רק בערך שעשוע והכח הוא יוד דלעילא והתנועות יוד דלתתא של אות א' והרי באמצע הוא הגוף של הדכר כמו



שכתבנו בתחילת דברנו. והנה עתה תבין אות ע' על מתכונתה. כי עד עתה דיברנו מאות א' עד אות ס' עדיין לא היה נשלם רוב הקומה כביכול כח הדכר ולא היה התעוררות זיווג להוליד פעולות לעולמות והיה הכל בסוד אלף אותיות פל"א ומכוסה. אבל עתה אחר הצמצום נעשה מן א' ע' כי היוד דלתתא בסוד התנועות הלכו למעלה להיות שעשוע. כי צורת ע' כצורת א' רק היוד דלתתא באות אלף בעת השעשוע והזיווג היא מתגברת בערך יוד דלעילא ונעשה צורת עין וגוף העין הוא צורת ו' כמו באות א' רק שהיא שוחה ומכסה בפרסא לפני הזיווג כביכול ואות ע' עזר. וכשאתה מצרף היוד הימיני של אות ע' עם משך גוף העין היא צורת נון כפופה ואות יוד בתוכו והוא דר"נ ומה שהיוד הימיני של אות ע' עם משך גוף העין היא צורת נון כפופה ואות יוד בתוכו והוא דר"נ ומה שהיוד הימיני של האות העין הוא גבוה בערך יוד השנייה, לפי שבעת הזיווג בביאה היא מתגברת עליו ואעפ"כ היוד סוד הדכר הוא למעלה והנון היא סמוכה ליוד. ודע שאותיות ע' פ' צ' הם אותיות פצע ר"ל כיון שהיה חיבוק דר"נ והדכר מתגבר ומכח זה כביכול נעשה פצע דנו"ק והוא בסוד פה כי רשימות אות פא הוא שלשלות החיבוק ומכח התגברות נעשה בו פציעה בסוד פה והנה האות ב' הוא ג"כ סוד נוק' כמש"ל רק שהב' היא בסוד בינה ובסוד מוחין שלא היה כח הולדה עד שנשלם רוב הקומה. ועתה התפשט היוד מן המוחין למטה כדי שלא יהיה זיווג בהתגלייא והיוד שבתוך הפא הוא כח הולדה בסוד אמה יסוד נוק' ומתחבר בסוד הדכר וכיוון שהוא סוד הפא והוא סוד המשכן, בסוד משכן ואח"כ כלים, היה מתפשט כביכול מלמעלה מהמוחין בסוד תרין יודין דר"נ בסוד תרין בייעין ונעשה בסוד יסוד והוא צורת אות צ' יסוד עולם ואות צ' הוא אות ח"י מאות אלף עד אות צ' בסוד חי העולמים כי צורת אות צ' כזה



וצורה זו היא צורת עין רק הקו נמשך קצת ברוחב בפרסה. והענין כי תכונת העין הוא מורה על התעוררות הזיווג במוחין ואות צ' הוא היסוד של המוחין ולא היה השתנות בצ' רק משך הפרסה כדי שיהיה באתכסיא. ואם יקשה לך למה הפא קודמת לאות צ' כבר הזכרנו שהוא סוד משכן ואח"כ כלים, שאם היה בתחילה צ' בסוד יסוד היו הגבורות והיו ח"ו מים חסדים לבטלה, על כן נעשה משכן בתחילה והבן, ובזה תבין אתוון עפ"צ. ועתה נבוא אל באור אותיות קרש"ת.

### סוד אות ק'

אות ק' הוא תרין ירכין מקדמון לכל דבר שהעולמות עומדים עליהם וכבר בארנו למעלה בסוד הגליפא שנברר אור וכח המובחר מן הגוונים עד שהחיצוניות הגוונים נשארה בסוד אחוריים והם בסוד סדין ולא היה להם כח למצוא אחיזה שיוכלו להתעורר ולהתערב באור הפנימי ועתה אחר שנעשה בסוד חי סוד הזיווג הקדוש כביכול נשאר על הסדין בסוד טיפה אחרונה ומצאו אחיזה והתעוררו. ומטעם זה מצאו אחיזה בין תרין ירכין מקום הזיווג ומטעם זה יש לה אחיזה עד עולם הבריאה, רצה לומר עד מלכות דאצילות כנודע, כי קרקע דאצילות היא בסוד טפה אחרונה והם היו בסוד סדין וטיפה אחרונה נפלה על הסדין לפיכך יש להם אחיזה עד קרקע דאצילות, כי ג' עולמות בי"ע הם עומדין על התרין ירכין, והירכין הם היסודות של העולמות בי"ע ובירכין יש להם אחיזה, לפיכך יש להם אחיזה בג' עולמות בי"ע אבל עולם האצילות הוא בסוד בטן ושם אין להם אחיזה ובזה תבין צורת אות



משך הקו המקיף רומז על קרקע דאצילות ומשך הרגל רומז על החיצוניות ולפי שעיקר אחיזה שלהם בירך השמאלי, לפיכך יש לאות ק' רגל אחת והיא לצד שמאל. וכבר הודעתך שקו היושר מרמז בתלת ווין של "ויסע,



ויבא, ויט" ובעולם העשיה אין שם ו' רק עוקץ של יצירה ממילא יש להם אחיזה בתרין ווין ואין הכוונה בגוף הו' ח"ו רק בצד השמאלי של שעשוע של הויו בחיצוניות שלה.

### **סוד אות ר'**

ותרין ווין הם בסוד ר' כמש"ל באות נו"ן ע"ש וע"ז מורה אות ר

### **סוד אות ש'**

והנה הש' מורה צורתה על תכונת תלת ווין מכח שהזדווגו פנימיות הקווין מכח זה בא להם אחיזה בסוד טיפה אחרונה והוא רושם הטיפות הקדושות שמרומזין באות ש ולפיכך סיבת החיצונים סוברים שיש להם כח לתלת ווין אבל הוא שקר ולפיכך תלת אתון שקר עומדים זה אחר זה כי אין להם רק פסולת

### **סוד אות ת'**

וע"ז בא אח"כ אות ת' והיא חותמו של הקב"ה כי חותמו "אמת" ראש תוך סוף ומרמזת ג"כ מילת מות ר"ל שהקליפות

יבוערו מן העולם כי יהיה בסוד **ם** סתומה כנ"ל סליק. ת ו ש ל ב ע



## פרק א

כבר נודע מה שכתבו המקובלים שקודם בריאת העולמות היו הספירות כמוסים בעצמותו יתברך, ואין סוף יתברך היה משער כל המדרגה הכמוס אתו, והנה תואר כתר שהיה כמוס אתו, יכול לתאר לו אף בהיות שלא ימשול על זולתו, וכן חכמה, וכן בינה, וכן כולם, ממילא, כששיער יתברך בעצמותו התוארים, לא היה מוכרח לברוא את העולמות, מה שאין כן כאשר התחיל רצונו יתברך להתעורר ולשער בעצמותו מדת מלכות הכמוס אתו יתברך. אז ראה רצונו יתברך שתואר המלכות אי אפשר לתארו כי אם בהיות שלטון ומושל על זולתו, ולזה הוכרח לבריאות [לבריאת] עולמות במקום מדריגת מלכות שבעצמותו.

נמצא, שכל המדריגה הכמוסה יכול לתאר לו אף בהיות שלא ימשול על זולתו, וכל מדריגה ומדריגה הכמוסה היה לו [לה] התואר קודם הבריאה, כמו עתה אחר הבריאה, ולא היה החילוק, רק שהיתה כמוס, ואם כן היו לכל המדריגות הכמוסים תואר "שופט" והוא יתברך היה "שפוט השופטים" שהיה הכל כמוס איתו. אבל תואר מדת מלכות הכמוס אתו יתברך לא היה אפשר לתארו קודם הבריאה וכביכול לא היה שלם בכל התוארים, וזהו פירוש הפסוק **וַיְהִי בַיּוֹם שֶׁפָּטָה שְׁפֹטִים** ובכל מקום, ויהי הוא לשון צרה, ומה צרה היתה כאן? מפרש הכתוב **וַיְהִי רָעַב בְּאָרֶץ** ונודע שמלת ארץ היא כנוי למלכות, רצה לומר שהוא יתברך היה משער בעצמותו מידת מלכות, שהיא ארץ. "ויהי רעב" שלא היה אפשר לתארו לפי שאין מלך בלא עם, וזהו הפירוש שהיה מעשה דמגילת רות לפני מלך מלך, רצה לומר, קודם הבריאה. בעת ששיער יתברך בעצמותו כל המדריגות הכמוסים ולכולם היה להם תואר, והיה שפוט השופטים (שופט : פי' הרשב"י ע"ה בר"מ משפטים קי"ז ע"ב כי הספירות כולם נקראים שופטים מצד הבינה" ובפרט התפארת שנקרא שופט).

אבל בארץ שהיא מלכות היה רעב כביכול, לפיכך, ויהי, הוא לשון צער לשון חסרון. גם מרמז במלת ויהי שהיא יוד בתחילה יוד בסוף, ה' באמצעית ויו"ד מורה על אחדותו יתברך כנודע, ואות ה' שהיא מלכות היא בין היודי"ן רצה לומר, שהיתה נעלמה בעצמותו ית' בלא תואר. **וַיִּלֶךְ אִישׁ** רצה לומר. כאשר שיער בעצמותו מידת מלכות, והיה כבר הוכרח לברוא העולמות, וכבר כתבנו באריכות ברזא דאתוון ענין הגליפה והחקיקה של כ"ב אותיות ולשון הקודש שנגלפו ממשיכת רצון הבורא יתברך מניה וביה כביכול, (בלי אתערותא דלתתא). "וילך איש" מורה על משיכת הרצון, איש כמה דכתיב: "ה' איש מלחמה" כי מיד שהתחיל להתפשט ולהתמשך הרצון ניכר השם הקדוש בסוד מחשבה קדומה לכל הקדומים, והיא בכתר שבכתר, איש תפארת שבכתר שבכתר, ותפארת שבכתר הוא כולל כל המדריגות שבכתר שבכתר, לפיכך אנחנו אומרים "איש" זה תפארת שבכתר שבכתר, שם הוי"ה הוא בתפארת, והוא כולל הכל, וכן תקיש לכל מה שיבואר להבא, כי הוא סוד גדול ברזא דמהימנותא בין מחצדי חקלא, לפיכך אנחנו מכנים למשיכות הרצון שמרומז במלת "וילך" לתפארת שמרומז במלת "איש" שמורה על שם הוי' והבן. **מִבֵּית**

דע כי "בית" הוא כינוי למלכות **לָחֶם** [דע כי "לחם הוא כינוי למלכות"] על דרך "קראן לו ויאכל לחם" **יְהוּדָה** "יהודה" הוא שם הוי' בזיווג אות ד' שהיא מלכות, ושיער הלשון, שהלך הרצון שהוא האיש, רצה לומר, תפארת שבכתר שבכתר **לְגוֹר בְּשָׂדֵי מוֹאָב** בתפארת שבחכמה שבכתר, כי "מואב" הוא מלשון אב, חכמה הוא סוד אבא כנודע, ואמר "מואב" שהוא גימטריא מ"ט מורה על מ"ט פנים שהתורה נדרשת, ואמר "שדי מואב" הוא לשון





חק"ל כי החכמה הוא חק"ל התורה, והוא סוד חט"ה רזא דכ"ב אתון גימט' חטה כאשר יבואר להבא. ורצה לומר, שהיה ממשיך המחשבה קדומה לכל הקדומים מתפארת שבכתר שבכתר לתפארת שבחכמה שבכתר, והוא גם כן ברזא דמחשבה קדומה לכל הקדומים, כי כל ספירת כתר הוא רזא דמחשבה קדומה לכל הקדומים, אבל מכל מקום, כבר בארנו בהקדמה, שכל אחת כלולה מכולם ובערך כתר שבכתר, אנו מכנים לחכמה שבכתר, חכמה קדומה לכל הקדומים, וכתר שבכתר, היא מחשבה קדומה לכל הקדומים **הוא ואשתו ושני בניו** מורה על שם הוי' ב"ה, ברזא דאבא ואימא, ברא וברתא, אבל מכנה הכל לשם דבר, כמה שנאמר "שני בניו" לפי שכאן מדבר מסוד המחשבה קדומה לכל הקדומים, ועדיין תואר מלכות בהעלם גדול, לפיכך אמר "שני בניו" כיון שהיה הרצון בתפארת שבכתר להתפשט. [עוד] "לגור בשדי מואב הוא ואשתו ושני בניו". שמורה על שם הוי' ב"ה וב"ש, שהיה במחשבה קדומה לכל הקדומים, אזי מיד כינוי שם לד' אותיות השם ב"ה וב"ש, היינו, שהכינוי הוא במחשבה קדומה לכל הקדומים והבן. אמר **ושם האיש אלימלך** והוא אבא, ונקרא "אלימלך" כי חכמה נקראת א"ל ונקראת "מלך" והיוד שבתוך שם אלימלך מורה על היוד משם הקדוש שהוא נקרא "אבא" ונקרא מלך. ואף על פי שעדיין אי אפשר לתאר שם מלכות, מכל מקום כיון שהלך רצון הבורא והתפשט, לגלוף ולחקוק, נקרא מלך מיד על דרך שאלה, ועוד שהיה כינוי השם במחשבה קדומה לכל הקדומים **ושם אשתו נעמי** מורה על אות "ה" ראשונה משם הקדוש שהיא בינה, כי אות נ' משם נעמי, מורה על בינה שהיא נון כפופה, וכן אות מ"י משם נעמי מורים על הבינה שנקראת מי, בסוד מ"י ברא אלה, ובהפוכא אתון מ"י הוא י"ם, שהוא כינוי למלכות, כי מחשבה קדומה לכל הקדומים של מלכות הוא בבינה, כאשר הזכרנו בהקדמה. ומורה ששכינתא תתאה היתה כלולה בשכינתא עילאי [עילאה] ואות ע' משם נעמי מורה על ע' שרים, שיש להם שורש בבינה שמינה מתערין כנודע<sup>2</sup> **ושם שני בניו מחלון וכליון** כבר כתבנו בפסוק ראשון, שעדיין מכנה הכל לשם דבר, לפי שעדיין אי אפשר לתאר שם המלכות, והיתה נעלמה בעצמותו יתברך ועתה עדיין מרמז בשם שני בניו לגדולה וגבורה שהם חסד ודין, מחלון הוא שם לחסד שלשון מחלון הוא מלשון מוחל וכליון הוא מלשון כליון מורה על הדין. **אפרתים מבית לחם יהודה** רצה לומר "אפרת" לשון פרי שיתפשטו כדי שיוכל [שתוכל] לבא מלכות אל תוארה. וזה "אפרתים מבית לחם יהודה" רצה לומר, בשביל "יהודה". והענין של התפשטות הוא, כי עתה אלימלך הוא חכמה, נעמי בינה, מחלון גדולה, כליון גבורה. ובהתפשטות, אזי מתפשט היוד של חכמה לחסד, ואזי נקרא חסד אלימלך, בסוד חסד א"ל כל היום, וה' של בינה מתפשט לגבורה ונקראת גבורה נעמי, ומחלון הוא בסוד מדת תפארת, כי ואו נון של מחלון מורה על תפארת ובינה, כי תפארת מרומז באות ו', ובינה באות נון, ואותיות "מחל" הם אותיות חלם, כי כאשר מתפשט האור הגדול למדת תפארת אזי מתפשט לתוכו אור הכתר, שהכתר הוא נקודת חולם, כמו [ש] החולם הוא על גבי האות, כן הכתר הוא על גב הראש כביכול. אף על פי שאמרנו בפסוק "וילך איש" שהוא משיכת הרצון מכתר, מכל מקום, כל זמן שאין לו יכולת בתפארת היה כביכול, האור חוזר ושוב', וכל זמן שאין האור שוכן בתפארת, אין לומר שם כתר שהוא חולם, כי אור ששוכן בתפארת הוא כביכול אור אין סוף, שמתפשט לתוכו מן הכתר על ידי

<sup>2</sup> זוהר חלק א דף רכב.  
דתנינן אף על גב דבהאי נחל (היינו בינה) דינא לא אשתכח ביה, דינין מתערין מניה.



חכמה ובינה ואותו אור אין סוף שמתפשט ממקומו, כביכול, אזי דרך שבירת האוּזן, אותו מקום האור שהוא כמו חלל, והוא כמו צורת כתר, שצורת כתר הוא חלל בתוכו, ואל תהרהר חס ושלום שהוא חלל חס ושלום, רק לשבר האוּזן על משיכת אור האין סוף לתפארת והבן.

ומחלון בהתפשטות הוא רזא דאות ו', וכליון בהתפשטות מורה על נצח והוד, כי זה לך כלל גדול ויבואר להבא, כי הדינים נדחו ונתפרשו ונבדלו מדחי אל דחי, וקודם שהיה שכונת אור אין סוף בתפארת היו התגברות הדינים במדת הגבורה, והיה גבורה בסוד: כליון. אבל אחר שהיה שכונת אור אין סוף במדת תפארת שהוא ממתק כל הדינים, אזי הוא מבדיל ומפריש הדינים והוא מזווג גדולה וגבורה, ומפרישין הדינים שבחסד וגבורה למדת נצח והוד, ואם ישראל עושים רצונו של מקום, אזי נצח ישראל לא ישקר, כי מדת תפארת מזווג נצח והוד, ואזי גובר הנצח שהוא לשון נצוח על מדת הוד ששם עיקר הכליון אחיזת הדינים כמבואר בהקדמה, ונמצא מה שהיה אלימלך ונעמי, ומחלון וכליון, חכמה ובינה, גדולה וגבורה עתה בהתפשטות, שמרומז במלת אפרתים: אלימלך חסד, נעמי גבורה. מחלון תפארת, וכליון נצח והוד, וכל זה מדבר הכתוב הכל מרזא דמחשבה קדומה לכל הקדומים שנתפשטה המחשבה קדומה לכל הקדומים בתפארת שבכתר, לגור בשדי מואב הוא ואשתו וגו'. ועתה חזר הכתוב ואמר **וַיָּבֹאוּ שְׂדֵי מוֹאָב** רצה לומר, שהיה משיכת הרצון בתפארת

שבחכמה שבכתר **וַיְהִיו שָׁם** הוא כפול לשון, אבל באמת מורה אחר שהיה משיכת הרצון בתפארת שבחכמה שבכתר, אזי מיד היה מתפשט האור אין סוף לתפארת שבחכמה שבכתר, וזהו, "ויבאו שדי מואב" כיון שבאו שדי מואב לתפארת שבחכמה שבכתר מיד, ויהיו שם, בתפארת שבחכמה שבכתר.

**וַיָּמַת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נְעָמִי** דע, כי קודם הבריאה היה מעורב טוב ברע, היינו, דין ברחמים. והיה רצון הבורא לברוא העולם בחסד כמו שאמר הכתוב "עולם חסד יבנה", והיה מבדיל בין חשך לאור, ובין ישראל לעמים, שאנחנו גומלים חסד בני גומלי חסדים, מסטרא דחסד, והאומות הם מסטרא דדינא, כנודע. והנה ביארנו באריכות ברזא דאתון דחיית הדינים והחיצונים מדחי אל דחי, לאט לאט. כמו שאמר הכתוב: "לא תוכל כלותם מהר פן תרבה וגו', מעט מעט אגרשנו מפניך, עד שיטהר העולם במהרה בימינו. ותחילת דחיית והבדל החסד מן הדין נעשה בזווג חכמה ובינה על ידי התפשטות אור אין סוף מן הכתר לשכון בתפארת, היה הזיווג באבא ואמא על ידי דעת עליון, והדינים שבחכמה ניתן לבינה כנודע, וזהו דחיה הראשונה כנודע שאחר הזיווג הוא בסוד אבר מת כביכול, כי מבשרי אחזה וגו'. והנה אחר הזיווג הראשון של אבא ואמא היה כביכול טהרה באבא שנדחו ממנו הסיגים, הדינים שהיו מעורבין, ולשון "וימת" נופל על הדין שהיה באבא, וזה תכלית החיים, לפיכך הזהיר הכתוב שלא להרהר אדם חס ושלום לומר שהוא מיתה ממש חס ושלום, היה, כפל הכתוב, אלימלך איש נעמי, וכי אין אנו יודעים שאלימלך הוא איש נעמי, אלא הזהיר הכתוב בזה לומר, שמיתה זאת היא תכלית החיים שהוא איש נעמי, שנודע, שלעולם סטרא דחסד נקרא "איש", וסטרא דדינא נקרא אשה, לפי שהחסד גובר על הדין, כדכתיב, "והוא ימשול בך": **וַתִּשְׂאֵר הִיא וּשְׁנֵי בָנֶיהָ** רצה לומר שלא היה להדינים חיוני וכח רק

ממנה ומבניה והבן **וַיִּשְׂאוּ לָהֶם נָשִׁים מֵאֲבֹתָיו** מואביות על שם אבא ואימא, כי בהזדווג אבא ואמא, אבא יסד ברתא, סוד ה' תתאה, רק שהיא צריך להלוך בין הדינים ולעלות אחר כך בסוד מ"ן, והכוונה בזה, כמו שהזכרנו בפסוק הקודם, שלא היה אפשר לדחות מהר, ולולי שהיה מהלך הה', עם הדינים לא היו פורשים מן



החסדים, וזאת הה', צריך להעלותה מן הדינים על ידי מצות ומעשים טובים עולים הניצוצים מן הדינים ונדחים הדינים מעט מעט. ורות אתדבק בה, ואתעבדת תורה. ורזא דא יבואר בפסוק: "קח את הלוי וטהרת אותם". ונחזור לענין. אבא יסד ברתא, ואמא ממנה מתערין דינים מזרע אב כביכול, ובכללם נקרא מואביות על שם אבא ואמא. והנה מחלון שהוא תפארת נשא רות, כמו שמבואר בפסוק "ואת רות אשת מחלון" (לקמן ז,י), וכליון שהוא נצח נשא הוד שהיא ערפה, ונצח איהו כליון, ואתתי, כליון שהוא הוד, ואף על פי שהוד הוא מן הקצוות שהם כדכר, מכל מקום בסטרא שמאלא גם הדכר נקרא בסוד אשה **שם האחת ערפה ושם**

**השנית רות** דקדק הכתוב שם האחת ושם השניה, כי נודע איש מזריע תחלה יולדת נקבה, אשה מזרעת תחלה וילדה זכר, נמצא בהולדו נוקבא הוא מזריע תחילה, ואם כן ששם האחת, ערפה שהיא מזרע אם, ושם השנית רות שהיא, מזרע אבא, כי נודע משל השפופרת שנכנס אחרון יצא ראשון כזה ערפה, רות, שהוא אתוון ערף ואותיות תורה למפרע, וזהו "וידו אוחזת בעקב אחיו" והבן. ולעתיד יבטלו הדינים והחיצונים, ומן ע' נעשה א', ואם כן מן עפר נעשה פאר, ואז יהיה יחודא שלים של תפארת ומלכות. שפנים התפארת הוא אותיות פא"ר, וזהו סוד התנערי מעפר שרש כנסת ישראל, שהיא ה' התנערי מעפר מאתוון ערפה, ויהיה לאות ה' עליה, ונדחו החיצונים מדחי אל דחי **וישבו שם כעשר שנים** ולא עשר ממש, כי נודע כי כל

ספירה נקרא שנה (ספירה גימטריה שנה) וכבר היו כל ספירות הכתר, חכמה, בינה חסד גבורה תפארת, נצח, הוד מלכות, והיה חסר היסוד, היינו שהיה בהעלם ולפי שלא היה ניכר, דקדק ואמר "כעשר" ולא עשר ממש **וימותו גם** מילת "גם" ריבוי, שמתו כמיתת אלימלך, שהיה תכלית החסדים כאשר הזכרנו לעיל, ומורה גם

כן על פירוש והבדל הדינים מן החסדים שבתפארת ושבנצח, ונצח נעשה עבד כביכול למידת חסד, וחסד לחכמה, והדינים פרשו לסטר שמאלא למידת הוד, והוד נעשה עבד למידת גבורה, וגבורה לבינה, ובינה הוא סוד יין המשומר, וגבורה יין באיתגליי, והוד חמץ היין, חמץ כאשר כתבנו בהקדמה, ואם חס ושלוש ישראל אין עושים רצונו של מקום, אזי חס ושלוש באים החסדים מנצח להוד ואור השוכן בתפארת, כביכול מסתיר פניו, כנזכר בהקדמה. ואם ישראל עושים רצונו של מקום, אז נצח ישראל לא ישקר, ותפארת ברוך הוא מגביר החסדים שבנצח על סטרא שמאלא שבהוד, לפיכך אמר כאן גם **שניהם מחלון וכליון**, לחבר כליון

שהוא נצח בתפארת שהוא מחלון. **ותשארו האשה** רצה לומר, אחר שנתפרשו והובדלו הדינים מתפארת ומנצח תו לא נשאר להדינים חיוני וכח רק מבינה במה שהיא נוטה לדין, ואם כן, ותשארו האשה. ואמר האשה בתרין ההין, לפי שה' תתאה היה לה גם כן חבר בערפה סטרא שמאלא. **משני ילדיה**

**וימאשה: (ו) ותקם היא וכלתיה** ותקם היא, רצה לומר, בינה וכלותיה, רצה לומר ערפה ורות, ולא מזכיר שמותם, כי עיקר כוונת נעמי שתלך רות לבדה עמה, רק שהיה צריך ערפה להלוך עתה בשביל אות ה', שמחובר בערפה שתקח רות אות ה', מערפה, ושיער הכתוב הזה עם הפסוק הקודם, לפי שראתה הבינה, שהיא לבדה נשארה משני ילדיה ומאשה, וכל כסא דין הוא תחת, ותקם הוא לשון חזק וקימה ליתן שעשוע לאות ה', לדבקה ברות, כי שם רות הוא תלת ווין, כי ריש הוא ב' ווין, ונודע שתלת ווין הוא בסוד: ויס"ע ויב"א וי"ט, שהוא אור הפנימי מלבוש הוא אות ת, וזהו מלת תור, ו, הוא בתפארת, כי התיו הוא המלבוש, והפאר הוא הפנים, בסוד ג, ווין, וכשרות אתדבקת בה, בחמשה חומשי תורה אזי הוא יחוד תפארת ומלכות, וזהו היה כוונת בינה להקים התפארת, וזהו תכלית כונתנו במצוות ובמעשים טובים, ולימוד תורה לייחד



ולהעלות השכינה ממעלה למעלה, כי מעת הבריאה עדיין לא היה יחודא שלים אפילו בזמן בנין הבית לא היה רק בסוד נשיקין עד לעתיד לבא, כנזכר בעץ החיים שער ל"ח ושער ל"ט.

ונחזור לענין, שכוונת הבינה להקים אות ה' מן הדינים, ותשב משדי מואב וגו', ותשב הוא לשנא דמשתמע לתרי אפי, כי ותשב לשון חזרה, שחזרה משדי מואב, וגם הוא לשון השבת נפש, שהשיב נפשה משדי מואב, דהענין הוא כי חכמת נשים בנתה ביתה, פירוש כי הבינה באמת היא מתגברת לסטרא דחסד אך במה שהדינים יוצאים ממנה, היא נוטה אליהם, ואינה מדחה אותה בידים, רק היא מדברת לשנא דמשתמע לתרי אפי, שלא יבינו ויראו הדחייה שהיא מדחה אותם, כי הם סברו שהיא רוצה לפעול סוד התורה (רות) כי הם (הדינים) רוצים לחזור להעולם לתוהו ובוהו ולפי זה יהיה זה הפירוש:

**וְתִשָּׁב מְשָׁדֵי מוֹאֵב כִּי שָׁמְעָה בְּשִׂדָּה מוֹאֵב כִּי פָקֵד יְהוָה אֶת עַמּוֹ לְתַת לָהֶם לֶחֶם וְתִשָּׁב**

משדי מואב. מן התורה אבל כוונתה היתה, להשיב משדי מואב מחכמה בהליכתה, שעלתה למעלה והיתה פנים אל פנים עם חכמה ליקח חסדים חדשים להקים אות ה' מהם ולדחות אותם מעט מעט, ולפי זה הפירוש "ותשב", משיב נפשה משדי מואב כי שמעה בשדה מואב, שמעה לשון הבנה והתעוררות, כי פקד הוי' את עמו לתת להם לחם סוד המלכות להקים אותה מעפרה שהוא ערפה.

**וְתִצָּא מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר**

**הִיְתָה שָׁמָּה רְצָה לומר, ממקום הדינים וּשְׁתִּי כְּלִתִּיהָ עִמָּה וְתִלְכָּנָה בְּדָרְךָ** דרך הוא בסוד דרך גבר

בעלמה, רצה לומר, שכוונת הליכתה היתה בשביל היחוד, לשוב אל ארץ יהודה רצה לומר לשוב אות

ה, אל הוי' ב"ה וב"ש וּתְאָמַר נְעָמִי לְשִׁתִּי כְּלִתִּיהָ לְכָנָה שְׁבָנָה אִשָּׁה לְבֵית אִמָּה בפסוק הזה

היה דבר של נעמי לחבר אות ה' עמה, כי נודע, בינה היא נר"ן כפופה, ומלת נר"ן ה', הוא, חבור אות ה' בנון

זו, פירוש לכנה, שבנה, אשה לבית אמה, גם כן לשון יחוד, ומורה על חיבור ה' בבניה שהוא אשה בית אמה,

ומה שאמרה בתלת לשונות: לכנה, שבנה, אשה בית אמה, להפרישה מתלת מקומות שיש להדינים אחיזה,

שהם: בינה, גבורה והוד, והוא גם כן לשון דמשתמע לתרי אפי, שהיה משמעות הלשון על שניהם שילכו

וישובו ממנה, אבל פנים הלשון הוא, שאות ה' יחבר עמה. יַעַשׂ יְהוָה עִמָּכֶם חֶסֶד כַּאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם

**עִם הַמֵּתִים וְעַמְדִי** רצה לומר שהוי' יעשה עמכם חסד. שתהיו חסדים כאשר עשיתם עם המתים ועמדי.

פירוש: שאתם פרשתם עצמיכם מן המתים וממני, ומכח זה נעשה חסדים גמורים, כן יעשה הוי', עמכם,

שיפרש מכם הסיגים, והניצוצים הקדושים יבואו לבנין הקודש יִתֵּן יְהוָה לָכֶם וּמְצָאֵן מְנוּחָה אִשָּׁה

**בֵּית אִשָּׁה** רצה לומר, אות ה', שנקראת, אשה, בית אישה שהוא הוי', ברוך הוא. וְתִשָּׁק לָהֶן כדרך

הרוצה לפרוש באהבה וחבה, והכל שלא ירגישו הדחייה שלהם וְתִשָּׂאנָה קוֹלָן וְתִבְכְּינָה רצה לומר, כי

מכח הנשיקה יבינו הפרישה, ולא רצו לפרוש מן אות ה' והוא על דרך בכיית עשו. וְתִאֲמַרְנָה לָהּ רצה

לומר לאות ה', והוא מבואר בפנים, שבנה, כנזכר לעיל כִּי אֲתָךְ נָשׁוּב לְעַמְדִי: וְתִאֲמַר נְעָמִי שְׁבָנָה

ואמרה בְּנִתִּי בלשון רבים, שלא יבינו כנזכר לעיל, שהוא מלישנא דמשתמע לתרי אפי לָמָּה תִּלְכָּנָה

**עִמִּי הַעוֹד לִי בָּנִים בְּמַעֲי וְהָיוּ לָכֶם לְאֲנָשִׁים** לכם דייקא כי סטר שמאלא הם בסוד אשה. אפילו



הדבר שבי כאשר הזכרנו, וזהו גם כן דיוק לכם לאנשים **שְׁבִנָה בְּנִתִי** כנזכר לעיל. ומדבר ברות **לְכָן** לכן בלא ה' מדבר בערפה וקל להבין **כִּי זְקַנְתִּי מֵהֵיּוֹת לְאִישׁ** רצה לומר, להוליד דינים שהם בסוד זקן, כי יצר הרע נקרא מלך זקן, אי אפשר לו להוליד יותר שיהיה לכם לאיש, כי אין בסטרא אחרא דכר כנזכר לעיל, ובאמת, נופל כי זקנתי מהיות לאיש על הסטרא אחרא אך מי שאינו רוצה לדבר נגדו ומדבר נגד עצמו, פשיטה זקנה אינה מולדת. וזה אמרה שהיא זקנה שאינה מולדת, היינו דינים **כִּי אִמְרַתִּי יֵשׁ לִי תְקוּהָה** לפי לישנא דקרא, הוא לשון שלילה, אם אומר אולי יש תקוה, אבל הוא משתמע ללשון אחר, כי אמרתי אני אומר, יש לי תקוה להוליד, היינו חסדים **גַּם הֵיִיתִי הַלְּיָלָה** רצה לומר, גם אם יהיה בזמן התגברות הדינים הזיווג ותהיו סבורים שיהיו לכם לאנשים הילודים **לְאִישׁ וְגַם יִלְדְּתִי בְּנִים: (יג) הֲלֵהוּ תְּשַׁבְּרֶנָּה עַד אֲשֶׁר יִגְדְּלוּ** עד אשר יגדלו? לפי פשטא דקרא, רצה לומר, עד שיגדלו, אבל כוונתה עד שיבואו למדת הגדולה רצה לומר, אף על פי שיהיו הבנים נוטה לדין יומתקו במדת הגדולה, ויהיו חסדים גמורים, ולא יהיו לכם לאנשים, ואם כן **הֲלֵהוּ תַעֲגֶנָּה לְבִלְתִּי הֵיּוֹת לְאִישׁ** שאי אפשר לסטר שמאל להיות לאיש כנזכר לעיל **אֶל בְּנִתִי** רצה לומר, שאין אתם יותר בנותי, והדבור הוא עם ערפה, ולפי פשטא דקרא אין הפירוש כך והוא גם כן מלישנא דמשתמע לתרי אפי, וכמו כן משתמע לתרי אפי **כִּי מֵר לִי מֵאֵד מִכֶּם** לפי פשוטו היא מצטערת יותר ממה שהם מצטערים, אבל כוונה, כי מר לי ממכם, רצה לומר, אם אתם בחיבור עמי ומדבר בערפה, ואם תשאלו למה מר לי ממכם? **כִּי יִצְאָה בִּי יַד יְהוָה** שהוא שם הרחמים, ויד הוא לשון כח, ורוצה לומר, כי יצאה בי כח הרחמים, וכיון שאמרה בינה, שאי אפשר להם להיות לאיש, הבינו קצת דחייתם, ופירודם מן הקדושה, התחילו לבכות כמו שמבואר גבי עשו **וַתִּשְׁנָה קוֹלָן** מבואר בפנים **וַתִּבְּכֶינָה עוֹד וַתִּשְׁק עֵרְפָּה לַחְמוֹתָהּ** פירוש: שנשאר לערפה דיבק בנעמי בסוד נשיקין, כלומר שממנה מתערין דינין, **וְרוֹת דְּבָקָה בָּהּ** בנעמי שהיא הבינה וגם בה רצה לומר באות ה, ואמר דבקה, מורה רק על דביקות שכינתא תתאי בשכינתא עילאי, אבל לא בזיווג ויחודא שלים, שזה לא יהיה עד לעתיד לבוא כנזכר לעיל, כמה פעמים **וַתֹּאמֶר הִנֵּה שָׁבָה יְבַמְתֶּךָ** סוד הייבום הוא שמתלבש תפארת ומלכות שבמלכות בתפארת ומלכות שבבינה באחדות גמור, ואזי אין כאן כביכול, בן ובת, אז תפארת שבחבמה מתיחד בתפארת שבבינה ומיבם סוד הה, ביחודא שלים, ושיעור פסוק זה אינו על דרך הפשוט, שמדבר ברות, הנה שבה יבמתך(ערפה) אל עמה וגו', רק שבה יבמתך מדבר ברות, והענין כי יבמתך, יב"ם בגימטרי ב"ן שהוא אות ה, אחרונה שבהשם ב"ן גימטרי, יב"ם, ואותיות ת"ך מורה על תפארת שהוא התוך של הכל, גם ת"ך הוא תפארת בחיבור כתר שמרומז באות "ך", ומלת ה"ה היא הבינה, שמרומז בנו"ן, והיא מלובשת בתרי הה"ן, וגם ה"ה בגימ' ס, ומורה, על תפארת, כי תפארת, שוקי עמודי שש, ושש פעמים עשר בגימ', ס', ואף על פי שמרומז בתיבת יבמתך, שם קאי על תפארת שבמלכות, וחיבור הפסוק הוא, אחרי שרות דבקה בה, ובנעמי כנזכר לעיל.



"ותאמר הנה שבה", כלומר, שב ה, לחוד שהוא תפארת שמרומז בהנה, ושבה יבמתך תפארת ומלכות שבמלכות אל עמה ואל אלהיה, פירוש, שיהיה לשכינה, עם ישראל עמא קדישא, והיא תהיה להם לאלקים, כי היא שם אלקים כנודע. וזהו אל עמה ואל אלהיה, "שוב" קאי על בינה גם כן מלכות הנזכר לעיל, לשון משיב נפש, "אחרי יבימתך" מורה על תפארת שבבינה, רצה לומר, שמכח שעתה שבה יבימתך אל עמה ואל אלהיה, מכח זה שובי אחרי יבימתך, יהיה לי למשיבת נפש מן תפארת שבחכמה כנזכר לעיל, בסוד היבום, ואם תקשה לך, למה אמרה יבימתך, ולא אמרה יבמי, הוא מורה על האחדות, כי באמת זיווג העליון הוא זיווג תחתון באחדות גמור, ואין חילוק רק התלבשות האור בכדי שיוכלו התחתונים לסבלו. **אֵל עִמָּה וְאֵל**

**אֱלֹהֶיהָ שׁוּבֵי אַחֲרַי יְבַמְתְּךָ: (טז) וְתֹאמְרֵי רֹת אֵל תִּפְגְּעֵי בִי לְעִזְבְּךָ לְשׁוּב מֵאַחֲרֶיךָ** לפי שראתה רות שהוא התלבשות האור של הבינה בכדי שיוכלו לסבול, והוא שלא יהיה לחיצונים אחיזה באור הפנימי, להתערב טוב ברע, לפיכך היא מתלבשת האור, ובהמלבוש יש להם אחיזה לפי מעשה התחתונים, ואם חס ושלוש עבירות גורמים, אזי מתגברים החיצונים על אותה, תתאי וגורמים הפירוד בין ה, עליונה להי תחתונה היינו שפנימיות ה' תתאה מסתלק למעלה בה' עליונה, ובמלבוש מגיע להם אחיזה חס ושלוש, על זה בקשה רות מנעמי, אל תפגעי, רצה לומר, שמרני, ואל תסתלק ממני, ושמרני מן הסטרא אחרא, ולשון תפגעי מלשון פגע, שלא יפגע בי פגע לשוב מאחריך, רק **כִּי אֵל אֲשֶׁר תִּלְכִּי אֵלֶיךָ** ולפי פשטא דקרא אינו נופל לשון תלכי, תלך היה לה למימר, ולפי דברינו הלשון תלכי קאי על רות ונעמי בחיבור, ואלך הוא לשון יחיד, ויש לומר, שפע שלך ושלי הכל הוא שפע אחת, וכמו כן באשר תליני אליו, ואמרה בכפל לשון: תלכי אלך, תליני אליו, עמך עמי, אלקיך אלקי, כי מלת תלכי מורה שפע החכמה לבינה שהוא בדמיון ההליכה, שהוא בסוד הכח ולא בפועל, **וּבְאֲשֶׁר תִּלְיִי אֵלַיִן** מורה על שפע זיווג חסד וגבורה, כי גבורה בסוד ליני, בסוד הדין. **עִמָּךְ עָמִי**, בסוד שפע תפארת, **וְאֱלֹהֶיךָ אֱלֹהֵי** בסוד שם אלקים, שהוא בבינה והוא במלכות, **בְּאֲשֶׁר תִּמּוֹתֵי אָמוֹת**, כבר כתבנו סוד זה בפסוק וימת אלימלך, עיין לעיל, והוא מורה על סילוק דינים, ורצה לומר, כאשר התחילו הדינים לפרוש כן יהיה, ולא יגיע להם שום אחיזה בי, **וְשָׁם אֶקְבְּרָה**, רצה לומר,

בהקדושה, כי לשון קבר מורה על אור הכלים בסוד התלבשות אור הפנימי בהכלי וזהו בסטרא דקדושה, אבל לסטרא אחרא הוא מיתה וקבורה גמורה, שמכח ההתלבשות זה אין לו חיבור עם הקדושה, וצריך להפריש ולהבדיל (עצמם) מהקדושה, **כֹּה יַעֲשֶׂה יְהוָה לִי וְכֹה יוֹסִיף**, כי נודע, על ידי מצות ומעשים טובים עולים מ"ן לשלשה תחתונים, ומתייחדת עם תפארת ברוך הוא, ואז מוסיף שלשה עליונים שפע וברכה למטה. וזהו בסוד היחוד התחתון, ויחוד עליון בסוד כ"ה, כ"ה, וזהו כ"ה יעשה הוי' לי וכה יוסיף והוא שמ ב"ן, כי כ"ה, כ"ה הם נ"ן, ואות כי מורה על תרין ההי"ן בחיבורא חדא, ויחוד זה נעשה על ידי התחתונים, לפיכך שם ב"ן הוא בעולם העשיה **כִּי הַמּוֹת יִפְרִיד בֵּינִי וּבֵינְךָ** כלומר מתיירא אני שהוא המות יפריד חס ושלוש ביני ובינך" על כן אני מבקש שתשמרני **וְתִרָא כִּי** מילת "כי" מורה על תפארת כי עם הנקודה גימטר, מ"ם, ואות מ"ם הוא כ"ו, והוא שם הוי', והענין, כי היא היתה מכקשת השמירה מן הבינה ובאמת הבינה משפיע שפע החכמה לתפארת, והוא משפיע על ידי היסוד לשלשה תחתונים, אך עתה עדיין היסוד היה בהעלם כאשר הזכרנו בפסוק וישבו שם כעשר שנים, והיה עתה החיבור תפארת ומלכות רק בסוד אירוסין בסוד שלחן שהיה



השפע מוכן בסוד המחשבה, כי כל דברינו עדיין מסוד הכתר בסוד מחשבה קדומה לכל הקדומים, ושיער לשון הכתוב שהוא כך: **וַתָּרָא בִּינָה, כִּי, תִּפְאֶרֶת, מִתְאַמְצֶת הִיא,** היא מלכות, רצה לומר, תפארת שבחכמה שבתפארת שבכתר, מתאמץ את תפארת שבחכמה שבמלכות שבכתר **לְלַכֵּת אֶתָּה** עם ה, עליונה להיות אתה ביחוד, **וַתַּחְדֵּל לְדַבֵּר אֵלֶיָּהּ,** דיבור הוא סוד כח, ורצה לומר שחדל ליתן כח אל הה', רק אל התפארת, ושם מוכן השפע כנזכר לעיל הגעתי **וַתִּלְכְּנָה שְׁתֵּיהֶם** רצה לומר, תרין ההין הלכו בהתלבשות יחד, שמלכות היה מלובש בבינה **עַד בְּאֵנָה בַּיֵּת לֶחֶם,** סוד המטה, היינו בתפארת שבחכמה שבבינה שבכתר, **וַיְהִי כְּבִאָנָה** וכיון שהלכו בהתלבשות במחשבה עד **בַּיֵּת לֶחֶם** התעורר שם כח היסוד רזא דקו היושר, וזהו **וַתָּהֶם כָּל הָעִיר עָלֶיהֶן** ותהם "כל", כי נודע שמלת כל הוא כינוי ליסוד, ותהם הוא לשון התעוררות, ואמר כל, רצה לומר, מתעורר כביכול, יסוד דכר ויסוד נוקבא, כי עיר גימ', פ"ר והוא דכר העיר בגימ', פרה, והיא נוקבא, ורזא דנא מבואר, בפרשת חוקת, ויסוד נוקבא, היינו יסוד תפארת שבחכמה שבמלכות כשהוא מתלבשת בבינה שבכתר, ומכח התעוררות היסודות הוא התפשטות האורות מכתר, מרזא דמחשבה קדומה לכל הקדומים, לספירת חכמה שהוא רזא דחכמה קדומה לכל הקדומים, שקדם התעוררות הנזכר לעיל היה כל דברנו בספירת כתר, ברזא דמחשבה, ועתה נדבר בהתפשטות מכתר לחכמה **וַתֹּאמְרָנָה הַזֹּאת נְעָמִי,** ותאמרנו [ויאמרן] הוה לי, למימר, אלא ותאמרנה קאי על נעמי שהיא בעצמה מתהמת על עצמה הזאת נעמי? לפי שראתה עתה התפשטות האורות מכתר לחכמה, וההתפשטות היה על ידי המלכות שהיא עקרת הבית, והיא משפעת השפע למטה, ולפיכך בבינה הוא נו"ן כפופה, ובמלכות נו"ן פשוטה, ובכתר היה גם כן בסוד כפופה, וכאן שראתה ההתפשטות היתה מתמהמת **וַתֹּאמֶר אֵלֶיהֶן** נופל על הקומה שבמרכבה, **אַל תִּקְרְאֵנָה לִי נְעָמִי,** בנו"ן כפופה, אלא **קְרְאֵנִי לִי** בנו"ן פשוטה, כי השפע שלי התפשטה ממני למלכות והיא עקרת הבית להשפיע למטה או כן קראן לי מרה, מלשון **מָרָא** דעובדא, לשון שררה, כלומר, "אני" הכח של ה' תתאה, אבל היא עקרת הבית, וכל התעוררות של יסוד, הוא על ה' תתאה, וזהו הפירוש: **כִּי הֵמָּר שָׁדִי לִי מְאֹד,** כי שם שד"י הוא כינוי ליסוד, כנודע, והענין הזה הוא על סוד הפסוק, "ויאהב יעקב את רחל מלאה" (בראשית כט, ל) כי לאה הוא סוד הכח ורחל הוא סוד הפועל, והטעם, אילו היה הפועל בלאה, לא היה באפשרי לסבול האור הגדול, כאשר הזכרנו למעלה. **אֲנִי מְלֵאָה הִלְכֹתִי** פירוש: אני הייתי מלאה מן השפע ועל דרך הרמז: "אני" הוא הכנוי למלכות ולאה היא כינוי לבינה, ומלכות יצאה מהבינה והיה בהתלבשות א', וזהו "אני מלאה הלכתי" בחיבור עמה, **וַרִיקָם הֵשִׁיבֵנִי** **יְהוָה** הוא תפארת, כי הוא מעורר היסוד כפי רצונו הפשוט, כי מכח התעוררותו התפשטו החסדים למטה למלכות, וכביכול אני ריקם וצריך לחסדים חדשים למ"ה וגו', והוא מובן, וזה נוטה לקטרוג. **לָמָּה תִּקְרְאֵנָה לִי נְעָמִי וַיְהוֶה עֲנָה בִּי וְשָׁדִי הִרַע לִי: וַתֵּשֶׁב נְעָמִי וְרוּת הַמּוֹאָבִיָּה כִּלְתֵּה עִמָּה הֵשְׁבָה מִשְׁדֵּי מוֹאָב וְהִמָּה בָּאוּ בַּיֵּת לֶחֶם בְּתַחֲלַת קִצִּיר שְׁעָרִים** לפי פשטא דקרא הוא מיותר,



הלא כבר כתיב עד בואנה בית לחם, ותהם כל העיר משמע ששבו לבית לחם, ולמה חזר הכתוב, ותשב נעמי, ועוד רות המואביה כלתה, וכי עד הנה לא ידענא שהיא כלתה, והיא מואביה, ולפי דרכינו יתורץ הכל **ותָשֵׁב** לשון משיבת נפש, רצה לומר, שבאו לה חסדים חדשים מחכמה, ואותה השבה היתה גם כן השבה **לרות המואביה** שהיא מאבא ונעשית עמה בחיבורא, ולפיכך אמר רות המואביה, ולחבר ה' ראשונה מהמואביה ברות ואמר **כְּלָתָהּ**, מורה על מה שהיתה כביכול מקנה באחותה, כמו שמבואר לעיל והיה נוטה לקטרוג וזהו לשון כלתה **הַשְּׁבָה** רצה לומר, תרין הה"ן שבו **מְשָׁדֵי מוֹאָב**, שדי הוא יסוד כנזכר לעיל, מואב מורה על חכמה מיסוד אבא, וגם הפירוש משדי מואב לשון חקל התורה. **וְהָמָּה בָּאוּ בֵּית לָחֶם**, המה הוא ה' בתחלה, ה' בסוף, מ"ם באמצעיתא, ואות מ, כ"ו ומורה על התפארת ברוך הוא, ורצה לומר תרין הה"ן, ועמודא דאמצעיתא באו בית להם כנזכר לעיל בפסוק: "ותלכנה שתיהם" ושיבה זה היה מביא התעוררות והתפשטות היסוד מספירת חכמה לספירת בינה בסוד הרצון קדום לכל הקדומים, כי בחכמה היה בסוד חכמה קדומה, ועתה התפשט מחכמה לבינה בסוד הרצון, כאשר הזכרנו בהקדמה, ואמר **בְּתַחֲלַת קְצִיר שְׁעָרִים**, דע, כי מלכות נקראת שעורה, וחכמה נקראת חט"ה, והענין שכבר אמרנו, כי חט"ה הוא בגימ' כ"ב אותיות התורה, ונותן חכמה לבינה, ובינה הוא השדה שכבר מגדל הכ"ב אתוון, ומלכות מלקט אותיות בהשדה ואיתעבידת תורה, ומלכות נקראת שערי"ם גימ' כתר, והיא תולדה של חכמה, בסוד אבא יסד ברתא, והתחלת התולדה היה בבינה כאשר הזכרנו בהקדמה, ולפי שעתה התפשט מחכמה לבינה, והתחיל להיות ניכר בספירת בינה בסוד הרצון מה שהיה בבינה שבכתר בסוד המחשבה קדומה לכל הקדומים, ובחכמה בסוד חכמה קדומה לכל הקדומים, ועתה בסוד הרצון קדום לכל הקדומים, והרצון הוא המוסכם, והוא תחילת ההולדה, לפיכך אמר בתחילת קציר שעורים אחר שהיה רצון מוסכם כביכול התחיל להיות לילך אל הפעולה שהיא ההולדה והלקיטה שהיא בעת הקצירה

## פרק ב

(א) אחר שהיה התפשטות לספירת בינה מכח התעוררות בעל היסוד כנזכר לעיל בפסוק הקודם, אמר **וּלְנַעֲמִי** שהיא בינה, **מִידַע [כתיב] לְאִשָּׁה** לשון ידיע, וגם הוא מלשון הכרה פירוש, מה שהיתה בתחילה בבינה שבכתר בהעלם גמור בסוד מחשבה קדומה לכל הקדומים, עתה ניכר לה בספירת בינה בסוד הרצון, והכתוב הוא מידע בי' שהיה בהעלם, אבל אות ו' הוא בהתפשטות, לפיכך הקרי **מוֹדַע** בוא"ו, ומורה על התפשטות. **אִישׁ גְּבוּר חַיִּל** איש בסוד תפארת שבכתר, גבור תפארת שבחכמה, והוא לשון התגברות הכח בסוד כ"ח מ"ה, חיל תפארת שבבינה, והוא מלשון אשת חיל **מִמְשַׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ** שהוא חכמה שבחסד, כנזכר לעיל, פירוש: התעוררות שהיה בתפארת שבכתר, ובתפארת שבחכמה, ובתפארת שבבינה היה בתפארת שביסוד **וְשֵׁמוֹ בַעַז**, מלשון העז מקנך שהוא מלשון אסיפה, לפי שהיסוד מאסף כל השפע





כנודע בפסוק, "וילקט יוסף את כל הכסף" (בראשית מז, יד) **(ב) ותאמר רות המואביה אל נעמי** כבר אמרנו בהקדמה, שבינה היא מחשבה קדומה לכל הקדומים למלכות, היינו, בבינה שבכתר יש לה שורש, אבל עיקר מחשבה קדומה לכל הקדומים שלה היא בספירת בינה, לפי שבתחלה צריך להיות בסוד הרצון במוח ואחר כך מתחיל להתעורר אל מחשבת הפעולה, אבל מכל מקום, כוונת מחשבת הרצון, ובמחשבה שבמוח הוא הכל תכלית הפעולה, כי סוף מעשה במחשבה תחילה, ונחזור לענין, לפי שראתה מידת מלכות שהיתה מלוכב בבינה בסוד מחשבה קדומה לכל הקדומים של מלכות וראתה התעוררות של היסוד שהתעורר בבינה, ומה התעוררות יש לה נעשית בסוד תבונה, בסוד התורה שנטלה ה' מערפה לרות ואתעבדת תורה, לפיכך אמר "רות המואביה" לחבר ה' מהמואביה ברות שהיא מילת תורה. **אלכה נא השדה גימ' שד"י**, שהוא כינוי ליסוד, ואם תאמר למה בנעמי שדי בפירוש? וכאן אמר השדה, כי נודע שהראש הוא בלא לבוש, והגוף הוא כביכול מלוכב, והטעם כבר הזכרנו הרבה פעמים שהזיווג הוא כביכול באתכסיא, בשביל החיצונים, כי הקליפה אין לה ראש, ואינם יודעים מסוד המחשבה. ואם כן בבינה אמר שד"י בפירוש, שהוא יסוד באתגלייא, אבל ברות אמר "השדה" גימ' שדי, ואמרה מלת נ"א, הכוונה, אלכה בחיבור כתר, חכמה, בינה שהוא מרומז במלת נ"א, כי נ, כפופה היא בינה, ואות א, הוא כ"ו, והוא בסוד אין סוף, שהוא כתר וחכמה, ואמרה אלכה בחיבור: כתר, חכמה, בינה, **ואלקטה בשבלים** בסוד נובלות חכמה ונובלות בינה. ועוד טעם שאמר כאן השדה, כי כבר הזכרנו, שבינה הוא השדה שמגדל כ"ב אתון של חכמה עד שנעשה בסוד שבלים ומלכות לוקט בהם עד שנגמר הפעולה שלה ונעשית בסוד לח"ם שהוא סוד חיבור וזיווג האתון. והיה כאן בסוד מחשבה קדומה לכל הקדומים, כמו שמבואר. **אחר אשר אמצא חן בעיניו** רצה לומר, שהיה רצונה ללקט מאור העינים, כביכול, שהוא אור החכמה, **ותאמר לה לכי בתי**, נעשית בסוד הבת כרצון הבינה, שהיא מחשבה קדומה לכל הקדומים למלכות, כי התורה נקרא בת: **(ג) ותלך** בשורש שלה בכתר, **ותבוא** בשורש שלה ביסוד החכמה, **ותלקט בשדה** ביסוד בינה, **אחרי הקצרים**, הנה אין לקט אלא בשעת קצירה, כי כבר אמרנו שהבינה היא השדה שמגדל השפע והקוצרים המה חסד וגבורה שהם מורידים השפע מן הבינה, וקודם שחסד וגבורה נוטלים השפע הרי הוא מחובר. ואחר נטילתן דרך שבירת האזן, המה הקוצרים, ומביאים השפע אל תפארת שהוא סוד החתן, ומלכות בסוד הכלה, וחסד וגבורה המה שושבינין, לפיכך אמרה אחרי הקוצרים. **ויקר מקרה** רצה לומר מכח הלקיטה התפשט היסוד שבחכמה ליסוד שבתפארת כביכול, שבא אות ו' לכל הפעולה כביכול, כאשר הזכרנו בהקדמה, ואות ה' היה נעלם בעצמותו יתברך, ויקר מורה על יסוד זכר, מקרה מורה על יסוד נוקבא, אבל מתייחס הכל לבועז כמו שאומר "אשר לבועז" לפי שעדיין היה בעצמותו יתברך, וכוונת דבריו הוא, שהתפשט האור הגדול שבחכמה לתפארת, אבל כביכול עדיין לא נגמר הפעולה של היסוד להיות ניכר, להיות נקרא איש כביכול, כי ביסוד שבתפארת שביסוד נקרא בסוד החתן **חלקת השדה לבועז** חלק המלכות שהיא בסוד חקל, והיתה עתה בעצמותו כנזכר לעיל **אשר ממשפחת אלימלך** קאי על בעז שהוא ממשפחת אלימלך, כנזכר לעיל, וכבר אמרנו, שכאשר היתה תחלת המשכת אור הגדול בתפארת, אזי מיד נדחו הדינים שבגבורה לנצח והוד. **(ד)**



**וְהִנֵּה** הוא תפארת בחיבור תרין הה"ן, ונר"ן שערי בינה, **בְּעֵז** הוא היסוד **שְׁבָא מִבֵּית לָחֶם** כנ"ל, **וַיֹּאמֶר לְקוֹצְרִים** לחסד וגבורה, **יְהוָה עִמָּכֶם**, תפארת שבתפארת, שהוא סוד תפארת שבכתר יהיה עמכם, כמו שהיה בסוד מחשבה בזיווג חכמה ובינה, **וַיֹּאמְרוּ לוֹ** רצה לומר, לוא"ו : **יְבָרְכֶךָ יְהוָה**.

**(ה) וַיֹּאמֶר בְּעֵז לְנַעֲרוֹ הַנָּצֵב עַל הַקּוֹצְרִים** הוא סוד הדעת שנקרא נער, כנודע, ודעת הוא פנימיות תפארת בסוד המלבוש היינו סוד הפעולה, כי פנימיות הכח שבתפארת, הוא תפארת שבחכמה שבכתר, ופנימיות כח מלכות הוא סוד תפארת שבמלכות שבבינה שבכתר. ונחזור לענין, נער הוא הדעת, ולפי שאמרנו למעלה, שהיתה מלכות בעצמותו יתברך בסוד הרצון כביכול, היה לו התעוררות ברצונו, ונער הוא לשון ניער, לישנא דאיתערותא, והיה שואל לנערו **לְמִי הַנְּעָרָה הַזֹּאת** כי בינה נקרא "מי", ומלכות נקרא "זאת" כנודע, ואמר הנערה, בה' ידיעה בחיבור שכינתא תתאה בשכינתא עילאה **(ו) וַיַּעַן הַנָּעֵר הַנָּצֵב עַל הַקּוֹצְרִים וַיֹּאמֶר** ניכר עתה מלכות ברצון הדעת, ואמר **נְעָרָה מוֹאֲבִיָּה הִיא** רצה לומר, מחכמה, פירוש, כמו שחכמה, שהוא אבא, יש לו כביכול, התעוררות לבינה, כמו כן יהיה עתה מלכות בסוד הפועל **הַשָּׁבָה עִם נְעָמִי מִשְׂדֵּה מוֹאֵב** פירוש, מיד בבינה היה למלכות השיבה כנזכר לעיל מיסוד אבא שהוא שדי מואב **(ז) וַתֹּאמֶר אֶלְקָטָה נָא** סוד השפע, כנזכר לעיל **וְאֶסְפְּתִי בְּעַמְרִים אַחֲרֵי הַקּוֹצְרִים וַתְּבוֹא וַתַּעֲמֹד** כבר אמרנו, כי הקוצרים המה חסד וגבורה, ועמרים המה נצח והוד, כי תפארת ב"ה מאסף השפע וממתק אותם, ועושה מהם עמרים, ומשפיע אותם על ידי היסוד, וזה בא על ידי התעוררות שלו על המלכות לפיכך אמר "ואספתי" ותבא ותעמוד, ותבא ביסוד ותעמוד במלכות. ולענין הפרשת הדינים ותבא בנצח ותעמוד בהוד **מֵאֵז הַבֶּקֶר וְעַד עֵתָה** מורה על מחשבה ורצון הפעולה של ה', שהוא תפארת נצח יסוד, בקר הוא כינוי לתפארת, ואות ע' מעתה מורה על נצח והוד ששם אחיזת ע' שרים אות ת' מורה על תפארת שביסוד אות ה' היא הפעולה עצמה **זֶה שְׁבִתָּה הַבַּיִת מְעֵט** כבר כתבנו, (לעיל א,ו) שעדיין לא היה ביסוד הזיווג שלם מיום הבריאה עד לעתיד לבוא יהיה הוי' אחד ושמו אחד, ועתה הזיווג הוא רק בנשיקין כאשר יבואר, ויובן זה לקמן, וזה רזא דשבתה הבית מעט: מורה שהוא רק בנשיקין ולא בזיווג שלם, ומלת זה מורה על תפארת, ושיער הלשון ותבוא, ותעמוד, מאז הבקר מחשבת הפעולה ועד עתה גמר הפעולה, ואף על פי כן, זה שבתה הבית מעט שלא היה זיווג שלם עד לעתיד לבוא **(ח) וַיֹּאמֶר בְּעֵז אֶל רוֹת הַלּוֹא שְׁמַעְתְּ בְּתִי אֶל תַּלְכִּי לְלֶקֶט בְּשָׂדֵה אַחֵר וְגַם לֹא תַעֲבוּרִי מִזֶּה** אמר "תלכי" ביד, וכן "תעבורי" שמורה גם כן על בעז, לפי שמורה על נשיקין יסוד ומלכות, שלא היה פירוד ביניהם, ואמר אל תלכי ללקט בשדה אחר קאי על בעז, ששכינה נקרא חקל שהוא שדה, וגם לא תעבורי מזה קאי על המלכות שלא תעבור, מזה שהוא תפארת, וכה תדבקין עם נערותי, כי הדיבוק שלם יהיה על ידי הרצון בסוד נער ונערה **וְכֹה תִדְבְּקִין עִם נְעֻרְתִּי: (ט) עֵינֶיךָ** כבר נודע שחכמה הוא בסוד העינים, בסוד עיני העדה, חכם עיניו בראשו, ורצה לומר, המחשבה שלך יהיה **בְּשָׂדֵה אֲשֶׁר יִקְצְרוּן**, פירוש בבינה כנזכר לעיל, שם הוא המחשבה קדומה לכל הקדומים של מלכות, **וְהִלַּכְתְּ אַחֲרֵיהֶן** לקבל השפע משם, ולפי שהזכירה למעלה שלא



תלכי ללקוט בשדה אחר, ולא תעבורי מזה, והוא אזהרה מאחוריים, שהם הדינים, וכאן אמר לה, שתלך אחרי הקוצרים, והמה חסד וגבורה, והדינים יש להם אחיזה בגבורה לפיכך אמר, **הֲלוֹא צוֹיְתִי אֶת הַנְּעָרִים לְבִלְתִּי נִגְעוּ**, רצה לומה שלא יהיה לדינים שליטה עליך, ואמר, הלא צוית את הנערים, רצה לומר, הנערים ישמרהו [ישמרוה] מן הדינים, והנערים הם דעת חסד וגבורה, ואף על פי שאמרנו חסד וגבורה המה הקוצרים היינו, כשהם הולכים אל הבינה, נקראים קוצרים, אבל כשהם במקומם, הדעת כולל חסד וגבורה, ונקרא גם כן **נערים וְצִמַת וְהִלְכָתָ אֶל הַכְּלִים** רצה לומר, אל הדעת שנקרא כלי, לפי שהדעת היא השמירה כמו כלי שהכלי שומר מה שבתוכו, ואמר אל הכלים לשון רבים, רצה לומר, בסוד נער ונערה **וְשִׁתִּית מֵאֲשֶׁר יִשְׁאַבוּן הַנְּעָרִים** רצה לומר השפע ששואבים הנערים מן הראש, שהוא מרומז ממלת אש"ר, פירוש שפע חכמה ובינה (י) **וְתַפֵּל עַל פְּנֵיהָ וְתִשְׁתַּחוּ אַרְצָה** כיון שהזהיר בעז לרות שלא תלכי בשדה אחר, הבינו החיצונים הפירוד שלהם, והתחיל להתגבר על אות ה', מקום אחיזתם, וזהו פירוש ותפול וגו' **וְתֹאמַר אֲלֵיו מְדוּעַ מְצִאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ לְהַפְרִינִי וְאֲנֹכִי נִכְרָה** רצה לומר, שהדינים מתגברים עלי יותר מכל הספירות, והוא סוד שהיתה רחל עקרה (יא) **וַיַּעַן בְּעֵז וַיֹּאמֶר לָהּ הֲגַדְתִּי לִי גִמְ' מ, והוא תפארת כ"ו הג"ד גימ' ז', היינו אותיות ג"ד, בלתי אות ה', ואמר תרין זמנין, הג"ד, הג"ד שהם ז, שנין של ה' עילאה, וז' שנין של ה' תתאה, בסוד שבע שנין ברחל וז' שנין בלאה, והמתכוין שרמז לה שתהיה כמו הבינה **כֹּל אֲשֶׁר עָשִׂית אֶת חַמּוֹתֶיךָ אַחֲרַי מוֹת אִישׁךָ** לכאורה, מה עשתה רות לחמותה אחרי מות אישה? ואפשר לומר, זו היא טובה שהלכה עם חמותה, הלא היא אמרה: שבנה בנתי, והיא מתאמצת להלך עמה, ולדרכינו יובן הטובה שעשתה עמה, כי כבר הזכרנו, לולי שהלכה אות ה, עם הדינים, לא היו פורשים כביכול, מן החסדים, ולא היו החסדים ניכרים, זה היה הטובה שעשתה רחל בלאה. ובזה יובן "אחרי מות אישך" כנזכר לעיל, ואין להאריך בזה **וְתַעֲזְבִי אֲבִיךָ וְאִמְךָ** דא"ה (היינו חו"ב) **וְאָרְץ מוֹלְדָתְךָ דֹּא הוֹלְדָה שֶׁל בִּינָה וְתִלְכִי אֶל עִם אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ** רצה לומר, בין הדינים, ומלכות פנימי שלה אין בה דין כלל, רק שהדינים מתגברים עליה על ידי עונות חס ושלוש, וזהו "אשר לא ידעת כו', **תָּמוּל שְׁלֹשׁוֹם** כתר, חכמה, בינה: נקראים: היום תמול שלשום. (יב) ולפי החסד שעשתה, כנזכר לעיל, אמר **יְשִׁלְמֵם יְהוָה פְּעֻלָּתְךָ וְתִהְיֶה מִשְׁכַּרְתְּךָ שְׁלָמָה** שלא יתגברו הדינים עליך **מֵעַם יְהוָה אֱלֹהֵי הוִי' אֱלֹקִים** הוא תפארת ומלכות **יִשְׂרָאֵל** ואמר מאלקי ישראל, לפי שישראל מייחדים שמו על ידי מצות ומעשים טובים **אֲשֶׁר בָּאת לְחַסוֹת תַּחַת כְּנָפָיו** יבואר בפסוק "ופרשת כנפיר על אמתך" (יג) **וְתֹאמַר אֲמַצָּא חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי כִּי נִחַמְתָּנִי וְכִי דַבַּרְתָּ עַל לֵב שִׁפְחָתְךָ** דע כי הקליפות בסוד השפחה, כנאמר "ושפחה כי תירש גבירתה", וכל זמן שהשכינה בין הדינים היא בין השפחות, וכי יש לה עלייה ביחוד אז היא יוצאת מביניהם" חהו פירוש הפסוק הלזה "כי דברת על לב שפחתך" כי באותו הדיבור עדיין היתה בין הדינים, אבל **וְאֲנֹכִי לֹא אֶהְיֶה כְּאֶחַת שִׁפְחָתֶיךָ** רצה לומר, שאני אפרוש מן הדינים, ולפי זה לא אהיה הוא כפשוטו, ואין צריך לפרש: לא אהיה אני חשובה, כפירוש רש"י. ודע כי כל הדברים הנזכר לעיל שדיבר בעז עם**



רות, לא היה התפשטות עדיין ביסוד רק שהיה עדיין הדיבור בהעלם בתפארת שבתפארת והדיבור היה בסוד שאלה, פירוש על דרך שהתרצית ואמרה: אמצא חן בעיניך, ואנכי לא אהיה כאחת שפחתך כנזכר לעיל (יד) **וַיֹּאמֶר לָהּ בְּעֵז לְעֵת הָאֵכֶל** לעת האוכל, הוא סוד סעודת אירוסין עת, הוא כינוי לשכינה, האוכל, מורה על קבלת השפע **גְּשֵׁי הַלֵּם** הוא אותיות מל"ה בלא יו"ד, כי לא היה עדיין בסוד הפריעה שהוא גילוי העטרה, והוא סוד המלכות בזיווג, והיה כן סוד הבקיעה בין נו"ה שהיה בתחלה בחיבור ועתה נעשה בקיעה ביניהם (עין מזה במדרש רות בזהר חדש דף ט עלה ד, ובדף ס"ד עלה ב) **וְאָכַלְתָּ מִן הַלֶּחֶם וְטַבַּלְתָּ פֶתַח בַּחֲמֶץ** היינו סוד הדינים. פירוש שתתן להם חלקם בסוד טפה אחרונה, לפי שכל זמן שהזיווג הוא רק בסוד נשיקין כל הנשמות שנולדו הם רק ממותר הטוב הגנוז, מה שמוציא מותר מאותו הטוב יוצאים בניצוצים, ואינם יוצאים מפנימיות היסוד רק מחיצוניות היסוד, דהיינו מלבוש היסוד, וכיון שהם יוצאים מצד המלבוש כביכול, מסרה השכינה למלבושים להתלבש בד' יסודות: אש, רוח, מים, עפר. ומכח זה יש ליצר הרע אחיזה בהם, במה שהם מלובשים מן הגשמיים, אבל לעתיד שיגאלנו הטוב, כאשר יבואר להבא אשר יהיה מפנימיות היסוד הטוב הגנוז שם יוצאים ביחודא שלים, אז יהי התגדלות והתלבשות הגשמיים בלבוש רוחניות, ולא יהיה מעורב רע בטוב. ונחזור לענין, **וַתָּשֶׁב מִצַּד הַקּוֹצְרִים** פירוש, מצד החסדים כנזכר לעיל, כי עיקר שפע שלך יהיה מצד הרחמים **וַיִּצְבֹּט לָהּ קָלִי** גימטרי ק"ם, כביכול, הקים אותה שיהיה לה עלייה **וְתֵאָכֵל וְתִשָּׁבַע וְתִתֵּן** בסוד טפה אחרונה כנזכר לעיל (טו) **וְתָקַם לְלֶקֶט** החסדים לאט לאט כאשר הזכרנו **וַיִּצְוּ בְּעֵז אֶת נַעֲרָיו לֵאמֹר** כבר נודע כי כל ספירה כלולה מעשר, גם נודע שבכל קומה כביכול תפארת הוא הכולל, והפירוש כאן, בעז הוא היסוד צוה את נערי, היינו דעת שביסוד ותפארת שביסוד **גַּם בֵּין הָעֵמֲרִים תִּלְקֹט** פירוש, בין נצח והוד, ואפילו הכי **וְלֹא תִכְלִימוּהָ** פירוש, שלא יגברו הדינים חס ושלום (טז) והנה הלקיטה שבין העמרים צריך להיות רק באור הפנימי, היינו, פנימיות הקו בהתפשטות מן המלבוש שלא ירגישו הדינים שיש להם אחיזה בהמלבוש, ונודע שהמלבושים אין להם מספר וקץ שיש מלבוש חיצון ומלבוש פנימי. מלבוש חיצון הם העמרים ומלבוש פנימי הם נקראים צבתים, פירוש עמרים קטנים, כי אין בהם אחיזה כביכול, כמו בהמלבוש החיצון, ואמר בעז לנערי **וְגַם שֶׁל תִּשְׁלֹוּ לָהּ** לשון: עשו עצמיכם כאילו אתם שוכחים **מִן הַצְּבָתִים** העמרים קטנים. פירוש, שאמר לנערי, שהם האור הפנימי שישכחו מן הצבתים, ויתפשטו אפילו ממלבוש הפנימי, כדי שאפילו המלבוש הפנימי לא יתעורר. **וְעִזְבֹתָם וְלֶקֶטָה** והטעם **וְלֹא תִגְעְרוּ בָהּ** שלא יתעוררו. זה היה צוה [ציווי] של בועז ברצונו בהתעוררותו (יז) אחר כך התחיל לדבר הכתוב מן הלקיטה שלקטה **וְתִלְקֹט בַּשָּׂדֶה** רצה לומר, לפי שראתה שצריכה שמירה מן הדינים, לקטה בשדה, בבינה, **עַד הָעֶרֶב** רצה לומר עד נצח והוד שהם נקראים ערב, כי בוקר הוא כינוי לרחמים, ולילה הוא כינוי לדין וערב הוא התחלת הלילה. **וְתִחַבֵּט אֶת אֲשֶׁר לֶקְטָה** פירוש, שהיתה מזקק [מזקקת] הלקיטה מאור הפנימי, והזיקוק היה בחכמה שבתפארת שבמלכות **וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁעָרִים** דרך משל, כי המדידה היא אחת לאחת, ואחר כך מצרף המדות לחשבון גדול, כמו כן כביכול, היה הלקיטה לאט לאט, וכשנטלה ניצוץ אחד, אזי כביכול נתרוקן אותו מקום הניצוץ וחוזר ותמלא



אותו המקום מאור העליון כאשר האיפה שמודדין בה נתמלא ונתרוקן עד שמצורף חשבון המידות, ואמר שערים, שהוא גימ' "כתר" להורות על אחדות המדות שמה שלמעלה הוא למטה **(יח)** לפי שאמר למעלה שלקטה עד הערב, רצה לומר, עד מקום התגברות הדינים, וגם אמר שכבר היתה כביכול, מדה מלאה, במה שלקטה כאיפה שעורים, ואילו היה הזיווג באתגלייא לקטה יותר משיעור המדה, וכל זמן שהזיווג באתכסיא צריך להיות במדה ובשיעור, לפיכך היתה מחזיר בסוד אור חוזר, וזה פירוש הפסוק **וְתִשָּׂא בַכְתָר** [אולי באתכסייא], **וְתִבּוֹא הָעִיר בְּבִינָה וְתִרְאָה חֲמוּתָהּ אֶת אֲשֶׁר לְקֶטֶה וְתוֹצֵא וְתִתֵּן** רצה לומר, באתגלייא, לפי שלמטה היתה הלקיטה באתכסייא, אבל בבינה אמר, **וְתוֹצֵא וְתִתֵּן לָהּ** מיין נוקבין **אֶת אֲשֶׁר הוֹתֵרָה מִשְׁבָּעָה** היינו מותר מן אור קו הפנימי כביכול מה שלא ראוי להגיע אל החיצונים, אותו מותר הפנימי השיבה למעלה, בסוד אור חוזר למעי הבינה. **(יט)** **וְתִתֵּן לָהּ חֲמוּתָהּ** כבר הזכרנו כי כתר נקרא היום וחכמה תמול, ובינה שלשום בסוד מחשבה חכמה ורצון. ובינה הוא הרצון המוסכם שמשפיע שפע של חכמה והכתר בתפארת, ולפי שעתה הביאה רות אל נעמי מאותו אור בשפע שאמרנו למעלה, שהיה כאיפה שערים, שהוא גימ' כתר, ורצה לומר שהיה כאור הכתר. ועל זה היתה נעמי מתמהמת **אֵיפֹה לְקֶטֶת הַיּוֹם** רצה לומר השפע של היום, **וְאֵנָה עֲשִׂית** שבאת לשפע זה, יהי מכירך ברוך, כפירוש רש"י, בעל השדה שנשא ונתן לך פנים ללקוט שפע זה, **יְהִי מְכִירְךָ בְּרוּךְ** ממני, רצה לומר מן הבינה, **וְתִתֵּן לְחֲמוּתָהּ אֶת אֲשֶׁר עֲשִׂתָה עִמּוֹ וְתִתֵּן לָהּ שֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עֲשִׂתָה עִמּוֹ הַיּוֹם בְּעֵז** כלומר, את מתמהמת איפה לקטתי היום? על זה השיבה לה, ששם האיש הוא בעז, ורצה לומר, שכמו שבינה משפיע השפע העליון בתפארת, כמו כן משפיע תפארת בה' במלכות על ידי היסוד **(כ)** **וְתִתֵּן לָהּ חֲמוּתָהּ** לפי שהכירה נעמי פעולת שפע היסוד שמשפיע בשיעור ובמדה כדי שלא יתגברו החיצונים לערב רע בטוב חס ושלוש, ומכח השפעתו מתגברת הקדושה, וגם ראתה העמדה של הדינים שיש להם קיום והעמדה כדי חיותם, וכבר אמרנו שהיא נוטה אל הדין במה שמינה מתערין הדינים, אבל מכל מקום בפנים שלה היא מתגברת אל הקדושה, לפיכך אמרה נעמי **בְּרוּךְ הוּא** רצה לומר, יסוד **לִיהוּהוּ** רצה לומר תפארת **אֲשֶׁר לֹא עֲזַב חֲסֵדוֹ אֶת הַחַיִּים** רצה לומר הקדושה **וְאֶת הַמֵּתִים** רצה לומר הדינים, לפיכך מתחיל הפסוק, ותאמר נעמי לכלתה סתם והבן. ואחר כך אמר **וְתִתֵּן לָהּ נְעָמִי קְרוֹב לָנוּ הָאִישׁ מִגְּאֻלָּנוּ הוּא** גאלנו גימ' צ' <sup>3</sup> והוא צדיק יסוד עולם, והבנים של היסוד הוא גואל האמת, משיח אלקי יעקב, והוא יגאל אותנו בקרוב מן הדינים, ואמרה לה נעמי עתה היה התחלת הזיקוק בקו הפנימי, אבל גם יגאל אותנו מן החיצונים, גם בהמלבוש, כמו שכתוב, התנערי מעפר **(כא)** **וְתִתֵּן לָהּ הַמּוֹאֲבִיָּה** ותאמר רות המואביה אמר "המואביה" לחבר אות ה' ברות להיות בסוד התורה, אף על פי שכבר הזכיר למעלה רות המואביה, וגם אמר בתחילה "ורות דבקה בה" שם היה במחשבה, ואחר כך בכח, ואחר כך בפועל, והיינו, התחלת גילוי הפעולה, אבל גמר הפעולה יהיה לעתיד, אחר ששת ימי המעשה, ואז יהיה

<sup>3</sup> יש מהדורות בהם נכתב כאן "גאלנו בלא יוד כתיב" כלומר כביכול היה צריך לכתוב "גואלינו" ולפי ענין אינו צריך להעיר כפי שכתוב "גאלנו ד' צבאות" (ישעיה מז, ד)



אור הלבנה כאור החמה וגו'. ואמרה רות **גם פי אִמֵר אֵלַי** לכאורה מלת "כי" רק למותר, אבל כבר אמרנו, שמלת כי נופל על תפארת, לפי שמלת כי עם הנקודה הוא גימטר, מ, והוא כו, ושיער הלשון [כנראה שחסר כאן ההמשך] **עם הנְעָרִים אֲשֶׁר לִי תִדְבְּקִין עַד אִם כָּלוּ אֶת כָּל הַקָּצִיר אֲשֶׁר לִי: (כב) וְתֹאמֶר נְעָמִי אֵל רֹת כִּלְתָהּ** היא נתנה לה טעם על דבריו **טוֹב בְּתִי כִי תִצְאִי עִם נְעָרוֹתַי** שמכח זה לא יפגעו בך בשדה אחר, עד שיומתקו כל הדינים **וְלֹא יִפְגְּעוּ בְּךָ בְּשָׂדֵה אַחֵר: (כג) וְתִדְבַק בְּנְעָרוֹת בְּעֵז** פירוש שדבקה בסוד הדביקות ולא בסוד הזיווג עדיין **לְלַקֵּט עַד כָּלוֹת קָצִיר הַשְּׂעָרִים** פירוש שיהיו נקצרים כל הדינים שיש להם אחיזה במלכות ממה שהבינה נוטה לדין, במה שמינה מתערין **וְקָצִיר הַחֲטִיִּם**, ונקראת [הבינה] "קציר החטים" במה שהיא מקבלת מן החכמה כ"ב אותיות התורה כמבואר קפיטל ג' **וְתִשָּׁב<sup>4</sup> אֶת חֲמוֹתָהּ:**

## פרק ג

**(א)** כבר אמרנו, כי דיבור של בועז עם רות היה בלא התפשטות היסוד, רק בהעלם בתפארת שבתפארת ועתה היה התפשטות היסוד, בסוד תפארת שביסוד היינו בתחילה היה ברצון נעמי אל רות, ואחר כך היה בפועל היינו, התחלת הפעולה כאשר יבואר הכל בכתובים בפנים, בפסוקים הבאים זה אחר זה. **וְתֹאמֶר לָהּ נְעָמִי חֲמוֹתָהּ בְּתִי הֲלֹא אֲבַקֵּשׁ לָךְ מְנוּחַ אֲשֶׁר יֵיטֵב לָךְ** הוא תפארת שביסוד. ומלת מנוח גימטרי ד"ק, והוא ד' פעמים הוי' לחבר השכינה בהוי' בד' פינות העולם. **(ב) וְעַתָּה הֲלֹא בְעֵז מִדְּעַתָּנוּ** הוא בסוד הדעת לבינה, ובסוד היסוד למלכות, והוא תפארת שביסוד **אֲשֶׁר הֵייתְּ** ביוד יתרה, שהוא דיבור לשניהם לנעמי ורות **אֶת נְעָרוֹתַי הֵינָה הוּא זָרָה אֶת גְּרֹן הַשְּׂעָרִים** פירוש הוא מבער חמץ שהם החיצונים הוא מבער ומנער אותם מן גרן השערים **הַלְיָלָה** מורה על מלת ליל בין תרין ההי"ן, והוא המוץ, ומכח זריחת האור הוא מנער המוץ, ונעשה חיבור תרין ההי"ן, והמוץ נשאר בסוד ליל **(ג) וְרַחֲצֵתָּ** בהוד שיפרשו הדינים מהוד, ומכח זה יגבר הקדושה בכל הוי' קצוות, ומכח זה יוכר המלבוש, כי זה לך כלל, כל זמן העולם הזה, צריך להיות הזיווג באתכסיא, כי אין לעולם כדאי לאור הגנוז, צריך בתחילה להתלבש השכינה האור הגדול מפני התגברות הדינים. וההתלבשות בא מאור החוזר, ואחר שמלכות מלבש כל האורות בסוד אור החוזר ומכח המלבוש יש הבדל בין אור הפנימי להחיצוני, אחר כך מתגלה אור הגנוז, וטמיר ביסוד, ונעשת הזיווג באתכסיא. ואמרה "ורחצת", ואותיות ת"ר מן "ורחצת" מורה על התלבשות ניצוצין קדישין, כי יוד פעמים ו', עולה "סמך", וכל אחד כלול מ', עולה ת"ר ואות, צ"מ מורה על גילוי אור היסוד, שהוא צדיק

<sup>4</sup> נ"ל בס"ד, כעת שמלכות (רות) עלתה לבינה (נעמי) הנה היא עדיין בקטנות לכן אמר "ותשב" לרמוז על מוחין דישיבה בהם יש חסרון כלים דנה"י ואורות דג"ר. עוד, אמר "את חמותה" לרמוז שעלתה למלכות (הנקראת בכל מקום "את") דבינה (זו חמותה) הנקראת "תבונה". עוד, ידוע שבבינה מקנן שם אהיה. אהיה במילוי אלפין ההין ויודין שהם שמות קמ"ג, קנא, קס"א גימ' "חמתה"



יסוד עולם. ואות ח' מורה על טהרת הוד, שהיא מדת שמינית, פירוש, שאות ח, מורה שכל המלה [ורחצת], מדבר בהוד, ששם הוא עיקר המניעה וקטרוג וצריך שם כביכול רחיצה, לשון טהרה, וגם הוא לשון רחצת, לשון רחיצה, לפרוש הדינים מן אור הפנימי, והוא רחיצה בהם והוא סוד הפסוק "מכה נפש בבלי דעת", [והכהו נפש ומת (דברים יט,ה)], כי החיצונים הם סוד הנפש שהוא הדם ובשביל הקטרוג שלהם "הוא ינוס אל אחת הערים האלה" (דברים יט,ה), שהם שש ערי מקלט, שהוא סוד ו' מהשם "וחי" והבן<sup>5</sup> כי אין להאריך

**וְסִכְתָּהּ** וסכת הו' קמוצה כאשר ג"כ מן החשבון התיבה ואינו כמו ו' של רחצת שאינו בחשבון, ועולה וסכת תפ"ו, כי כאשר נעשה הרחיצה בהוד מתלבשת בנצח, וכשמתלבשת בנצח מתגלה אור ההוד שבתפארת, כמבואר לעיל, והוא מתגלה על ידי היסוד, היינו, שמתגלה אור היסוד שהיה כביכול בהעלם בתפארת, אחר כך בוקע בין נצח והוד, ומתפשט ומשפיע, וכל זה מרומז בגימ', תפ"ו, כי אות ת, מורה על תפארת, ואת מורה על אות ו [ואות ו' הוא ג"כ רמז לתפארת כידוע] ופ' בגימ', יסוד, (במילואו הוא בגימ' פ) **וְשִׁמְתָהּ** **שְׁמַלְתָּהּ {שְׁמַלְתָּהּ} עֲלֶיךָ** פירוש, נעמי אמרה לרות ושמתי אני שמלותיך עליך, ואלו בגדי שבת, כי בעליה זו נעשה מן ה' תתאה ומן ה' עילאה מן תרין הה"ן נעשה יו"ד, ולפיכך ושמתי ביו"ד. **וְיִרְדְּתִי {וְיִרְדְּתִי} הֶגְרֶן** רצה לומר, הבינה תרד הגרן **אֵל תִּנְדְּעִי** הוא לשון דעת, רצה לומר, שאל יהא לה התעוררות לאיש **לְאִישׁ פִּירוּשׁ**, עד שיתגברו החסדים שביסוד שנקרא איש **עַד כָּלְתוּ לְאָכַל וְלִשְׁתּוֹת** ויתמלאו החסדים בסוד אכילה ושתיה והוא תפארת ומלכות שביסוד (ד) **וְיִהִי בְשִׁכְבוֹ וְיִדְעַתְּ אֶת הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכַּב שָׁם** רצה לומר, ידעת את מקום השפע, פירוש, התפשטות היסוד, אחר שיתחיל להזריח האור הגדול של אות ו' בסוד קוץ התחתון של אות ו' **וּבָאת וְגִלִית מְרֻגְלָתִי** כביכול, בין נצח והוד שהם סוד רגלים **וְשִׁכְבְּתִי {וְשִׁכְבְּתִי}** ושכבתי ביו"ד, ונופל על שניהם על נעמי ורות, בקרי וכתוב, מורה על יחוד עליון ויחוד תחתון, רצה לומר, הוא ישפיע בתפארת **וְהוּא יִגִּיד לְךָ** יגיד לשון המשכה, פירוש ימשיך השפע לך, ולפי שעדיין כל זמן העולם הזה אינו בזיווג שלם, אמר בלשון יגיד, שמורה על נשיקין **אֶת אֲשֶׁר** הוא מלת "ראש" ומורה על המחשבה **תַּעֲשֶׂינָהּ** מורה על הפעולה שהוא במלכות, על דרך סוף מעשה במחשבה תחילה" וכל זה היה הדיבור נעמי אל רות דרך רצון, פירוש : דרך עצה שהיא תעשה

<sup>5</sup> "וחי" הכוונה אל היסוד הנקרא "חי" שהוא בקצה הו"ק.

<sup>6</sup> הרב דרש כאן "ושמתי" וכבר העיר על זה ה"מנחת שיי" וזה לשונו : בדפוסים אחרונים כתוב ושמתי ביו"ד וקרי ושמתי בלא יו"ד. אבל בכמה ספרים כתובי יד וגם בדפוסים ישנים כתוב ושמתי בלא יו"ד, ואין כאן קרי וכתוב כלל, ואף במסורת ריש ספר מלכים נסדר הסימן מן מסורה גדולה מלין דכתיבין י' בסוף תיבותא ולא קריין, ולא נחשב בהם מזה הפסוק רק תיבת וירדתי. ובמדרש אמרו וירדתי כתיב כדלקמן ולא דרשו שום דבר אצל ושמתי, ואין אנו צריכים למה שכתב בזה בעל שרש ישי. ואל יקשה בעיניך אם בפרטן אי אתה מוצא רק מ"א מלין, מפני שצריך להוסיף שתי תיבות שהם בפרשת תוכחה בפסוק יען אשר לא זכרתי ביחזקאל (טז מג) שכתוב זכרתי ביו"ד וקרי זכרת בלא יו"ד, ובאותו פסוק עצמו ולא עשיתי כתיב ביו"ד וקרי עשית בלא יו"ד. ופשע המגיה בזכירתם. עוד יש לדעת כי מה שכתוב בסוף מסרה הנזכרת, הייתי לכן כה אמר ה' אלהים יען אכלת. טעות סופרים הוא המעוותים עלינו את הכתובים, וצריך לומר אתי כה אמר אדני אלהים יען אמרים לכם אכלת אדם אתי, שכתוב ביו"ד וקרי את בלא יו"ד, והוא ביחזקאל (לו יג) :



כנזכר. **(ה) ותאמר אליה כל אשר תאמרי {אלי} מילת "אלי" הוא בקרי, ולא בכתיב, כי מלת אלי מורה א' לאין סוף, אות ל' מורה על תלת ווין של קו היושר אות יו"ד מורה על התלבשות תרין הה"ן ונעשו בחיבור אות יו"ד, להוי שמא שלים יהו"ה, ונודע, שאין מתגלה רק על ידי קריאה, כדכתיבן "זה שמי לעלם וזה זכרי" והיא סוד תורה דבעל פה, לפיכך היא קרי בלא כתיב, לפי שהיה עדיין הכל בהעלם. ותשובת רות לנעמי היתה בכח במלכות שביסוד, ושיער לשון כל אשר תאמר [תאמרי] אלי במחשבה **אעשה** בפועל, שעל ידה תגלה הפעולה **(ו) ותדך הגרן ותעש** בתחלה ירדה, ואחר כך ותעש, כי בתחלה לא רצתה להתקשט מפני שלא יתגברו הדינים. **ככל אשר צויתה חמותה: (ז) ויאכל בעז וישת** כאשר הזכרנו בדיבור נעמי **וייטב לבו** כבר נודע, כי לב הוא כנוי לתפארת, וייטיב, הוא כינוי ליסוד, שנקרא טוב, אמרו לצדיק כי טוב, והוא מוכן על התערותו אל הזיווג **ויבא לשכב בקצה הערמה** כבר ביארנו, כי נצח והוד הם העמרים, ופירוש שבא זריחת אור השפע בקצה הדינים שבנצח והוד **ותבא בלט** גימ', מ"א, וכבר נודע שהיא סוד אות ד, שבא קודם הזיווג, רצה לומר, בלתי נקודת ה', אבל עתה אמר ותבא בלט, ואם תחשוב אות ד, שבא למלת בלט הרי מ"ה, כי השפע הוא סוד ט"ל, ואותו הט"ל נעשה נקודה באות ד, ונעשה ה', להיותה בסוד תורה, ומן יחוד זה נשלם שם מ"ה ברזא דמ"ד ומ"ן, בין הכל מ"ה כמבואר באריכות במקום אחר, והוא שם הוי' במלוי אלפין, וביאור זה תמצא בביאור ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, בפסוק: קח את הלויים, ובפסוק: וזה מעשה המנורה **ותגל מרגלתיו** כנזכר לעיל **ותשכב: (ח) ויהי בחצי הלילה** רצה לומר, הזמן התגברות הדינים **ויחרד האיש** רצה לומר, היסוד **וילפת** לשון לפת, כביכול, נעשה כלפת, פירוש, שנתרוקן השפע וחזר למעלה ליסוד שבבינה, ומלת וילפת אותיות: וי"ל הם גימ' מ"ו והוא הנעלם משם ע"ב ומורה על העלם האור אותיות פ"ת הם גימט' לילית, כי מכח התגברות הדינים נעלם האור הגדול **והנה אשה שכבת מרגלתיו** פירוש בין הדינים **(ט) ויאמר מי את** בלא ה' שנודע שבינה נקרא מי, והיא הרצון ומלכות נקרא ים, והיא הפעולה, וכאשר ראה בועז שנעלם האור הגדול מלבא לידי פעולה אלא רק בסוד נשיקין, אמר "מי את" שאין אתה י"ם, אלא רק כמו מ"י, לפי שאין הפעולה שלימה **ותאמר אנכי רות אמתך** אנכי עם הנקודות גימ' צ"א, פירוש, עם הנקודה העליונה והוא הוי' ואדנות וצ"א מורה על אור הגנוז ביסוד, כי יסוד הוא אות "צ" ואות א' הוא אור הגנוז ביסוד, ומכח הזיווג נעשה מן אור הגנוז סוד הטפה, והוא סוד יו"ד, ואם כן יהיה בסוד ק' והוא קומה שלימה מעשר פעמים עשר, והטפה הנזכרת לעיל נרמז בנקודת חיריק שבאנכי, ואם תצרף גם כן נקודת קמץ שבאנכי והיא גימ' מאה, וי"ז שהוא גימ', טוב, שהוא פנימית הנעלם ביסוד, כאשר יבואר בפסוק "אם יגאלד טוב", ואמרה את אמתך, מורה הלשון על שני פנים שהוא אמה והוא לשון אִם המגדל הבנים כנודע מן המשל בפרשת תולדות, ולשון אמה מורה על מה שהוא בין הדינים **ופרשת כנפך** רצה לומר החסדים **על אמתך** תפארת יסוד **כי גאל אתה: (י) ויאמר ברוכה את ליהוה בתי** רצה לומר, שהיתה עדיין בסוד בת, לפי שעדיין התורה היא מלוּבש ואין הנסתר מגולה, הוא בסוד בת, ואות תי"ו ממלת בתי, מורה על התורה שהיא תפארת, ואותיות י"ב, עם**





נקודת חיריק שתחת הב' ממלת בתי, הוא גימ' כ"ב אותיות התורה, ובהמשך בתפארת שפע החכמה, אזי נעשה מנקודת חיריק שתחת התיו, עם כ"ב אותיות, ל"ב נתיבות החכמה, והכל הוא באתכסייא רצה לומר מלוּבש בסיפורי התורה, וכשיגלה הנסתר, אזי יהיה הפעולה באתגלייא, ויגולה הטוב הגנוז הנזכר לעיל.

**הַיִּטְבֵּת חֶסֶדְךָ הָאַחֲרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן** רצה לומר: טוב לך זה, שאין נגמר הפעולה מיד אלא לעתיד, זה

לך טובה גדולה מן הראשון, מאלו היה האור הטוב יוצא מיד. והטעם נודע שלא יתגברו הדינים, כי קליפה היתה קודמת לפרי וצריך בתחילה לשבר הקליפה קודם התגלות האור **לְבַלְתִּי לָכֵת אַחֲרֵי הַבְּחוּרִים**

**אִם דַּל וְאִם עֲשִׂיר** דע ששבירת הקליפה הוא על ידי עליית מ"ן למלכות על ידי מצות ומעשים טובים של

ישראל אנחנו מעלים ניצוצים הקדושים העשוקים ביד הקליפה והוא חיות שלהם, והשכינה מעלה אותם אל בנין הקודש לתוך המרכבה הקדושה, אך כביכול, הזהיר אותה שלא תעלה ולא תבוא שום ניצוץ אל הקדושה שלא ברצון הויי ב"ה, פירוש: לבלתי לכת אחרי הבחורים, לשון בוחר ובורר שלא ברצונו: אם דל ואם עשיר,

רצה לומר, בין שיהיה ניצוץ גדול הוא נקרא עשיר או ניצוץ קטן הוא נקרא דל. **(יא) וְעֵתָה בְּתֵי אֵל**

**תִּירְאֵי** מן הקליפה **כָּל** רצה לומר יסוד **אֲשֶׁר** רצה לומר "ראש" הכל יהיה בפועל, אעשה לך בפועל

**תֵּאמְרֵי אֲעֲשֶׂה לְךָ כִּי יוֹדַע כָּל שֶׁעַר עַמִּי** דע, כי נקב של היסוד שהשפע יוצא משם נקרא שער,

והשפע נקרא עמי, רצה לומר, נשמת ישראל עמי, ושיעור הלשון: יודע לשון ידיעה, כל היסוד, שער עמי

כנזכר לעיל, **כִּי אֲשֶׁת חֵיל אֶתְּ** כי את מוכן להיות סוד אשה בפועל, כמו שעתה הוא בכח, שמרומזת

במלת חיל<sup>7</sup>, ועתה, כי אמנם לשון אמת חותמו יתברך, אבל לא אמר אלא לשון אמנם לשון אמונה, כי

שתאמר, תאמין לי שאני אעשה לך טובה זו, לפי שגואל הקרוב לא יגאל אז עד לעתיד, ובזה תבין הכתיב

בלא קרי כי מלת כ"י מרמז לתפארת, כנודע<sup>8</sup>: **(יב) וְעֵתָה כִּי אֲמַנָם כִּי {אם} גָּאֵל אֲנֹכִי וְגַם יֵשׁ**

**גָּאֵל קְרוֹב מִמֶּנִּי: (יג) לִינִי הַלְּיָלָה** לילה מורה על הגלות, לפיכך הלמ"ד של ליני גדולה על המשכת

הלילה, רצה לומר, אריכות הגלות בעונותינו הרבים, וגם מורה הלמד, על השתלשלות של הקו הוא בסוד

תלת ווין בצורת למ"ד, בסוד מגדל הפורח באויר, והקו משתלשל מעולם לעולם עד שיזריח בעולם הזה,

שהוא עולם העשיה **וְהָיָה בְּבֹקֶר** כשיתחיל להזריח עמוד השחר, בזמן הגאולה **אִם יִגְאָלְךָ טוֹב** רצה

לומר, אם יתעורר אותו הטוב הגנוז מעצמו על ידי תשובה ומעשים טובים **יִגְאָל** יהיה הגאולה מיד בבוקר,

רצה לומר, בזמן הקץ הראשון, כי כמה קיצין כלו ועברו, ואין הדבר תלוי אלא בתשובה **וְאִם לֹא יִחְפָּץ**

<sup>7</sup> הרב לא באר לנו כיצד מילת "חיל" מרמזת על הרצון והבכח. ונ"ל בס"ד שתיבת חיל קרי בה: חי ל היינו יסוד ובינה כי הבינה היא סוד אות "לי" ונקראת "מגדל הפורח באויר" והיא הרצון. התפארת היא הבכח והמלכות היא הפועל ואמר שכעת היא אשת חיל היינו ברצון ובכח אך עדיין לא בפועל.

<sup>8</sup> ענין זה מוסבר לעיל שתיבת "כיי" גימ' לי ועם נקודת החיריק מ (כי נקודה זו יוד וקו כגון פתח זה "וי" היינו 6 וקמץ =16 כי יש בו קו ונקודה) ואות מ מורכבת מאותיות "כו" המקנן בתפארת. ובזה חלק על מורו הרמ"ק שהסביר בסידורו "תפילה למשה" שתיבת "כיי" היא במלכות. וכתב שם שהכהן הגדול היה נכנס לקודש במידה הנקראת "זאת" שנאמר "בזאת יבוא הכהן אל הקודש" והכהן היה נמשח כמין כי יונוי הרי לך ש"כיי" הוא "זאת". ואנא עבדה נתתי נופך שהנה תיבת "כיי" היא ר"ת של "כנסת ישראל".



**לְגַאֲלָךְ** שלא יעשה [יעשו] תשובה **וּגְאֲלִתִּיךָ אָנֹכִי** פירוש, אני מעורר אותו הטוב, כנאמר למעני אעשה **חֵי יְהוָה** חי הוא בסוד יסוד, הוי' הוא תפארת, ויש בכאן רמז גדול, שלא ניתן לכתוב. באשר שנוגע אל זמן הגאולה **שְׁכָבִי עַד הַבֶּקֶר** הוא מבואר **(יֵד) וְתִשְׁכַּב מִרְגְּלוֹתָיו {מִרְגְּלוֹתָיו} עַד הַבֶּקֶר** הוא מבואר **וְתִקַּם בְּטָרוֹם {בְּטָרָם} יִכִּיר אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ** כאן רמז לה שיהיה להשכינה עלייה בטרם יכיר איש את רעהו, קודם שיעשו ישראל תשובה ויכירו לקודשא בריך הוא, או קודם שיכירו את המשיח, או פירוש: קודם שיכיר האיש היסוד את רעהו, רצה לומר השפעה הגנוז וטמיר, והענין, כי כבר אמרנו, כי הזיווג הוא רק בנשיקין כל זמן שטמיר וגנוז הטוב ביסוד שבבינה ובעת החורבן בעונותינו הרבים, היתה השכינה בין הדינים, ולא היה לה כביכול, אפילו סוד נשיקין רק בשבתות וימים טובים, ורמז לה כאן, שיהיה לה עלייה בטרם וגו', רצה לומר, שיהיה לה כמו קודם החורבן, אף על פי שהיה בית המקדש חרוב, יהיה לה נשיקין, אבל על כל פנים לא יגלה אור הגנוז, וטמיר עד זמן הגאולה **וַיֹּאמֶר אֵל יְיָ בְּאֵה הָאִשָּׁה הַגֵּרָן** מבואר על פי דברינו הנ"ל, כי כבר בארנו כי הגרן הוא בסוד יסוד והוא גרן השעורים, דעת הוא גרן החטים, ואף על פי שיקוים בטרם אל יודע פירוש, לא יהיה זיווג שלם עד שיגולה האור הצפון. והנה בעז רמז לה מה שיהיה בזמן הגאולה, אבל מה יהיה לה כל זמן משך אריכות הגלות, שהשכינה כביכול שוכבת מרגלותיו, על זה **(טו) וַיֹּאמֶר אֵל יְיָ הַמִּטְפַּחַת אֲשֶׁר עָלַי וְאֶחָזִי בָּהּ** והוא סוד קבל קנין סודי, ובזה היה לה תלוי קישור וחיבור עמו, שלא יתגברו החיצונים עליה חס ושלוש. וענין "מט" [של] המטפחת הוא סוד התלבשות, כי השכינה מלבשת את הקצוות בסוד אור חוזר כמו שמבואר לעיל, והתלבשות הוא מאור הפנימי, היינו הניצוצות שהיא לוקחת מבין הדינים, ומעלה אותם בסוד מ"ן, ולהתלבש בהם הקצוות כדי שיהיה להם מדה וגבול, כי קודם התלבשות לא שייך בהם גבול ומידה. ומלת המטפחת: "המ" מורה סוד מ"ה שהוא פנימיות תפארת, אות ט, הוא פנימיות היסוד, היינו טוב הגנוז, אות פ' הוא יסוד במילוי כל התיבה, שהוא גימ' פ, אות ח' הוא מורה על מידה השמינית שהוא הוד, שממנו נגלפו הניצוצות מתוך הדינים, ואות ת, הוא מורה על מלבוש התפארת, שכולל כל השש מידות, ואחר שנתן לה כח להלביש המדות, אמר: וימד שש שערים: רצה לומר, שש קצוות היה להם גבול ומדה, אחר התלבשות ונקראים שערים על שם שהוא מתלבש אותם. **וְתִאֲחָזֵ בָּהּ וַיְמַד שֵׁשׁ שְׁעָרִים וַיִּשֶׁת עָלֶיהָ** שהיה לה חיבור עמהם **וַיָּבֵא הָעִיר** מכח זה היה לה עלייה ושמירה מן החיצונים **(טז) מִכַּח הַתְּלַבְּשׁוֹת הַנִּזְכָּר לְעִיל בְּפִסּוּק הַקּוּדָם הָיָה לָהּ** עלייה, כאשר אמרנו **וְתִבּוֹא אֶל חֲמוּתָהּ** כי קודם התלבשות היה לה עלייה במחשבה אל הבינה, לפי שהקליפות אין יודעים מסוד המחשבה, אבל בכח לא היתה יכולה לעלות, לפי שהיתה בין הדינים, אבל אחר התלבשות היה לה עלייה בכח, ולעתידי לבוא יהיה לה עלייה בפועל **וְתִאֲמַר מִי אַתְּ בְּתִי** יש להקשות וכי זו היא התשובה על השאלה, מי את בתי היה לה להשיב אנכי רות, ועוד על עיקר שאלת נעמי קשה, וכי לא היתה מכירה שהיתה שואלה, מי את בתי ועוד וכי אומר אדם על מי שלא הכיר בתי, אלא עתה נעשה מלכות בעלייתה בסוד בת בכח, כי בתחילה נעשית בת במחשבה, ועתה בכח, ופירוש הפסוק, ותאמר מי את בתי ולא כלתי כמבואר לעיל, ותגד לה את כל אשר עשה לה האיש, ותאמר שש השערים האלה, לכאורה קשה, למה לא אמרה שש שערים, מאי השערים לשון ידוע, ועוד, מאי האלה, למה לה להראות עליהם באצבע,



ועוד תיבת אלי, למה הוא בקרי ולא בכתיב? והענין הוא, כי היתה למלכות עלייה אל הבינה בכח, ושם במעי הבינה תהיה הלידה שיבא לידי פועל גמור, ותחילה אמר הכתוב: **וְתַגֵּד לָהּ אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה לָהּ הָאֵישׁ שֶׁנָּתַן לָהּ כַּח לְהַלְבִּישׁ אֶת הַקְּצוּוֹת הַנְּזַכְרִים לְעִיל, וְאַחַר כֵּן אָמַר עוֹד (יז) וְתֹאמַר שֵׁשׁ הַשְּׁעָרִים הָאֵלֶּה, רְצָה לֹמֵר, ו"ק שֶׁבְּבִינָה נָתַן לִי, פִּירוּשׁ: יְבוֹאוּ לִי לְפַעֲלָהּ עַל יְדֵי, וְהוּא פִּירוּשׁ, כִּי אָמַר {אֵלֵי} אֶל תְּבוֹאֵי רִיקָם אֶל חֲמוּתְךָ, כִּי אֵי אֲפֹשֶׁר שִׁיבָא לְכָל פְּעוּלָה אִם תְּבֹא רִיקָם אֶל חֲמוּתְךָ, אֲלֵא שְׁתִּלַּךְ שֵׁם בְּכַח, וְשֵׁם יִהְיֶה הַהוֹלְדָה אֶל הַפּוֹעֵל וּלְפִי שְׁעֵדִיין הוּא בְּכַח לְפִיכֶךְ הוּא מֵלֵת אֵלֵי בְּקָרִי, וְלֹא בְּכַתִּיב, כִּמְבוֹאָר לְעִיל: (יח) וְתֹאמַר שְׁבִי בְּתִי לְשׁוֹן הַמִּתְנָה וְעַכְבָּה עַד אֲשֶׁר תִּדְעִין אֵיךְ יִפְלֵ דְבָר שֶׁזְמַן הַפְּעוּלָה הוּא סְתוּם וְטְמוּר, אִימְתִי שִׁיחִי, וּמֵלֵת עַד עֵין דְּלֵת, אוֹת ד' מוֹרָה עַל הַשְּׂכִינָה וְאוֹת ע' מוֹרָה עַל ע' שְׂרִים, וּמוֹרָה עַל אַחִיזַת הַחִיצוֹנִים, כֹּל זְמַן שֶׁלֹּא תִהְיֶה גַמֵּר הַפְּעוּלָה, וּמֵלֵת אֲשֶׁר, הוּא מֵלֵת רֹאשׁ, רוֹצֵה לֹמֵר, עַד שִׁימְשׁוֹךְ הַשְּׁפַע מִן הַרֹאשׁ תִּדְעִין, בְּסוּד יְדוּעַ אֵיךְ א' הוּא אֵין סוּף, יוֹד חֲכָמָה, כ' כְּתָר, וְכִי יִמְשִׁיךְ הַשְּׁפַע מִשָּׁם, אֲזִי יִפְלֵ הַדְּבַר, יִהְיֶה גַמֵּר הַפְּעוּלָה, אֲבָל אֵף עַל פִּי כְּשִׁיתְמַהֲמָה חֲכָה לוֹ, כִּי לֹא יִשְׁקוּט הָאֵישׁ, רְצָה לֹמֵר, הִיסוּד, וּלְפִי פִירוּשׁ רַש"י הוּא טוֹב, וְתִטִּיב יוֹתֵר עַל פִּי דְרַכִּינוּ. עַד אִם כֹּלָה הַדְּבַר, כִּי לֹא יִשְׁקוּט הָאֵישׁ כִּי אִם כְּלָה הַדְּבָר וְאִימְתִי ? הַיּוֹם רְצָה לֹמֵר, [הַיּוֹם] אִם בְּקוּלוֹ תִשְׁמַעוּן:**

## פרק ד

(א) **וּבְעֵז עֲלָה הַשְּׁעָר** הַשְּׁעָר הוּא יִסוּד דְּמַלְכוּת, וּמַלְכוּת הִיא בְּבִינָה בְּכַח, כֹּאֲשֶׁר אָמַרְנוּ לְפִיכֶךְ מִיּוֹשֵׁב לְשׁוֹן עֲלָה הַשְּׁעָר וַיֵּשֶׁב שָׁם לְשׁוֹן עַכְבָּה וְהִנֵּה הַגָּאֵל עִבְרָה הַטוֹב הַגְּנוּז רְצָה לֹמֵר, שֶׁהַשְּׁפַע הַגְּנוּז הִיא מְעוֹרָר גַּם כֵּן לִילֵךְ לְתוֹךְ הַשְּׁעָר אֲשֶׁר דְּבָר בְּעֵז דְּבַר הוּא לְשׁוֹן כַּח, וְרְצָה לֹמֵר, שֶׁהוּא כַּח שֶׁל בְּעֵז, לְפִי שֶׁהוּא מִן שְׁפַע הַרֹאשׁ, הוּא הַרּוֹמֵז בְּמֵלֵת אֲשֶׁר וַיֹּאמֶר סוּרָה שְׁבָה פִירוּשׁ, בְּעֵז אָמַר לְגוּאֵל שֶׁלֹּא יֵצֵא לְתוֹךְ הַשְּׁעָר, וְאָמַר לְשׁוֹן כְּפֹל: סוּרָה שְׁבָה, לְפִי שֶׁאֵילוֹ הִיא יוֹצֵא הַשְּׁפַע, הִיא חֶס וְשִׁלּוּם שְׁבִירָה, וְהִיא חוֹזֵר לְכַמּוֹת שֶׁהִיא, שֶׁהַדִּינִים הֵיוּ עֲדִיין חֲזָקִים, וּלְפִיכֶךְ אָמַר סוּרָה, שְׁבָה סָר שִׁיחֲזָרוּ לְמַעְלָה, וְאֵילוֹ לֹא הִיא אוֹמֵר שְׁבָה הִיא מִשְׁמַעוֹת, שִׁיחֲזוֹר לְגַמְרִי, לְפִיכֶךְ אָמַר שְׁבָה, שֶׁלֹּא יִחֲזוֹר לְגַמְרִי וְרַק יֵשֶׁב, לְשׁוֹן עַכְבָּה עַד שִׁיחֲזוֹר הַקְּלִיפָה, וְאִם הִיא אוֹמֵר שְׁבָה לְחוּד הִיא מִשְׁמַעוֹת שִׁישֶׁב בְּשְׁעָר, לְפִיכֶךְ אָמַר סוּרָה וְהִיא חוֹזֵר, אֲבָל לֹא לְגַמְרִי, רַק שֶׁהִיא הַשְּׁפַע בְּמַלְכוּת שְׁבִיִּסוּד שֶׁנִּקְרָא גַּם כֵּן שְׁעָר כְּנִזְכָּר לְעִיל, וְהוּא רֹזָא שֶׁמְשִׁיחַ יוֹשֵׁב בְּשְׁעָר פָּה (פְּלוֹנִי אֶלְמוֹנִי), בִּינָה נִקְרָאת אֶלְקִים וְגִימ' פ"ו, וּלְפִי שֶׁלֹּא הִיא חוֹזֵר כֹּל הַשְּׁפַע לְבִינָה, רַק שֶׁהִיא נִשְׂאָר א' בְּתוֹךְ הִיסוּד, בְּסוּד נִשְׁיָקִין, לְפִיכֶךְ אָמַר פ"ה, שְׁחָסַר א' מִן אֶלְקִים, פְּלָנִי הוּא הִיסוּד בְּפָנִים וּבְמַלְבוּשׁ, כִּי הַפָּנִים הוּא צ' וּמַלְבוּשׁ הוּא פ' גִּימ' יִסוּד, וְשִׁנִּיהֶם גִּימ', פְּלָנִי, וְאֵין חִילוּק בֵּין פָּנִים לְמַלְבוּשׁ רַק אוֹת יוֹד שִׁישׁ בְּפָנִים יוֹתֵר מִבְּמַלְבוּשׁ, מוֹרָה עַל שְׁפַע הַפָּנִים שֶׁהִיא בְּסוּד יו"ד, לְפִי שֶׁהִיא מִן הַחֲכָמָה שֶׁהוּא אוֹת יוֹד, אֶלְמוֹנִי מִלְשׁוֹן אֶלְמוֹן מוֹרָה עַל הַמַּלְכוּת, שֶׁהַשְּׁפַע כְּבִיכּוֹל חָסַר מִמֶּנָּה שֶׁאֵינוֹ אֲלֵא בְּנִשְׁיָקִין, וְהוּא אֶלְמוֹן יוֹד, וַיִּסָּר וַיֵּשֶׁב,



כנזכר לעיל: (ב) **וַיִּקַּח עֶשְׂרָה אָנָשִׁים מִזְקְנֵי הָעִיר** דע, כי הקליפה הוא בסוד מלך זקן, ולקח בעז הטוב מן הקליפה, והיה מלביש בהם המלכות בסוד עשר, ומכח לקיחה זו היה מפריד הקליפה, ונעשה להם מרכבה טמאה בפני עצמם, והטוב שלהם היה מלבוש לשכינה, והרע נעשה מרכבה בפני עצמה, והמה היפך מן הקדושה, כי בהקדושה לעולם הפנימית הוא יותר קדוש מן הלבוש, ובהטומאה הוא להיפך, טב מלבר וביש מלגאו. ואותן עשרה זקנים שהיו מלבישים השכינה היו פועלים שלא יצא השפע טוב לחוץ, שלא לערב עם אורם **וַיֹּאמֶר שְׁבוּ פֹה וַיֵּשְׁבוּ: (ג) וַיֹּאמֶר לְגֹאֵל** אחר שאמר לו למעלה סורה שבה כדפרשינו לעיל **חֶלְקֵת הַשְּׂדֵה** השדה גימ' שד"י, שהוא היסוד **אֲשֶׁר לְאַחֵינוּ לְאַלְיִמְלֶךְ** שהוא חכמה, כי "טוב" בפנים יסוד, ו"שלמון" תפארת, ו"אלימלך" חכמה, אחיו היה, כי השפע בא מחכמה לתפארת, ומתפארת ליסוד אותו חלקת השדה **מְכָרָה נְעָמִי** ואם תאמר, וכי מאין רשות לנעמי למוכרן? אמר הכתוב **הַשְּׂבָה מִשְׂדֵה מוֹאָב** רצה לומר, שחכמה מוסר לה אותו השפע (ד) **וַאֲנִי אִמַּרְתִּי אֶגְלָה אֶזְנֶךָ לְאִמֶּר** דע כי אוזן הוא סוד מלכות, דהיינו, כשהיא בכח בבינה שהיא שם ס"ג, כאשר בארנו זה במקום אחר, שהפה הוא היסוד המכניס ההבל בהאוזן, והאוזן מקבל מן הפה, ולפיכך הפה הוא בסוד ברית הלשון, והאוזן היה בסוד מלכות, בכח, ולפיכך, אמר אגלה אזניך לאמר, פירוש, מה שבכח אגלה בפועל. **קִנְיָה** לשון קנין, והוא גם כן מלשון קנא ונוקם, פירוש, שיראה הניצחון על הדינים, שיגברו רחמים **נֶגְדַת הַיְשָׁבִים וְנֶגְדַת זְקֵנֵי עַמִּי** פירוש, שהקנין או הנקמה הוא נגדם, שאינם מרוצים לכך, אבל מכל מקום, יראה הנצחון, ויוגבר עליהם, כי היושבים הם עשרה אנשים, וזקני עמי הם הפנים של הדינים כנזכר לעיל, ומה שאמר: זקני עמי, הלא ישראל נקראים עמי, מורה על יצר הרע שבהם, כי גם בם יש לו שליטה בעונותינו הרבים, שמחטיאם **אִם תִּגְאֹל גְּאֹל** כאשר מבואר בפסוק: אם יגאלך טוב יגאל, עיין שם **וְאִם לֹא יִגְאֹל הַגִּידָה לִּי** רצה לומר, ואם עדיין אין הזמן לגאול, הגידה לשון המשכה, פירוש ממשיך השפע לי **וְאִדְעָ {וְאִדְעָה}** לשון ידיעה רצה לומר, בפועל, אבל בלא ה' כתיב, רק בקרי, רוצה לומר בכח **כִּי אֵין זוֹלָתְךָ לְגֹאֹל** פירוש, אין זולתך לגאול גאולה שלימה, וזה אות ה' בפועל, שיגלו כח רזין דאותיות, **וְאִנְכִי אֶחְרִיךָ** במלבוש שלך, ודיבר בועז עם גואל כל הפסוק הנזכר לעיל, היה כביכול, בכח גלגל האור מיניה וביה כדת מה לעשות, **וַיֹּאמֶר אֶנְכִי אֶגְאֹל** ובתחילה אמר אנכי אגאל, פירוש אנכי גואל, גואל האמת ורצוני לגאול (ה) **וַיֹּאמֶר בְּעֵז בְּיוֹם קְנוֹתְךָ הַשְּׂדֵה** רצה לומר, ביום שתתגבר לקנות הקנין **מִיַּד נְעָמִי**, יהיה גם כן **וּמֵאֵת רוֹת הַמוֹאֲבִיָּה** **אֵשֶׁת הַמֵּת** ולפי שהגואל הוא הכח, והפועל הוא בעז, היינו, שעל ידו ישפיע האור הטוב, ויבא לפועל, לפיכך הכתיב הוא **קְנִיתִי {קְנִיתָה}** בלי יוד, ומורה הקנין על בעז, אבל בהקרי הוא מורה על טוב, לפי שהקרי הוא הכח **לְהַקִּים שֵׁם** רוצה לומר, שיהיה הקנין להקים שם, רצה לומר המלכות, שהיא אשת הַמֵּת, **עַל נַחְלָתוֹ** רוצה לומר, שימותקו כל הניצוצות שבתוך הקליפה לתוך הקדושה, כי אותן הניצוצים הם נחלתו, והבן. וצריך להקים אותו על שמו (ו) **וַיֹּאמֶר הַגֹּאֵל לֹא אוֹכַל לְגֹאֹל {לְגֹאֵל} לִי** רצה



לומר, לא אוכל לגאול בו, רק שיהיה הקו בפועל, רק צריך שיהיה מלובש **פן אשחית את נחלתי** רצה לומר, שלא יעורב טוב ברע חס ושלום **גאל לך אתה** הוא סוד המלבוש כנודע, כי בסוד המלבוש נקרא שם הוי' "אתה" **את גאלתי כי לא אוכל לגאל** לפי שאם יהיה הגאולה, אזי יהיה וזאת לפני, רצה לומר "זאת" שהיא מלכות תהיה בסוד עטרת לבעלה, (ז) **וזאת לפני בְּיִשְׂרָאֵל** ותהי לפני בְּיִשְׂרָאֵל, רצה לומר, ישראל סבא **על הגאולה ועל התמורה** על ידי הגאולה יהיה להיפך ממה שהוא עתה **לקיים** פירוש לקיים שתהיה, בסוד עטרה **כל** הוא יסוד **דבר** הוא מלכות, לקיים אותם **שלף איש נעלו** נעלו הוא כינוי לקליפה, פירוש צריך היסוד שהוא איש, לשלוף נעלו, לפשוט מן הקליפה ולהוציא הטוב מהם ולמתקו לתוך הקדושה, היינו, במה שיתן אותו הטוב **ונתן לרעהו** רצה לומר, למלכות **וזאת התעודה בְּיִשְׂרָאֵל** רצה לומר, אז תהיה מלכות שהיא זאת ניכר בישראל, שתהיה שתהיה בסוד עטרת כנזכר לעיל. ותעודה, הוא לשון הכרה (ח) **ויאמר הגאל לבעז קנה לך** פסוק זה מבואר מאליו, ואין צריך ביאור **וישלף נעלו** נעלו של גואל, רצה לומר, עקבא דמשיחא (ט) **ויאמר בעז לזקנים** רצה לומר, מלך זקן, כי נודע, שכל פעם שהקדושה גובר הסטרא אחרא צריך להיות כפוף, וצריך להודות על הקדושה כמו שנודע משרו של עשו, שהודה לו על הברכות ועל הבכורה, וענין זה מבואר גם כן בפסוק שאמר לזקנים, **וכל העם עדים אתם היום כי קניתי את כל אשר לאלימלך ואת כל אשר לכליון ומחלון מיד נעמי** לא די שקניתי את אשר לאלימלך ואשר לכליון ומחלון להמתיק כל הניצוצים שלהם שבתוך הקליפה, (י) **וגם את רות המאביה אשת מחלון קניתי לי לאשה להקם שם המת על נחלתו** פירוש: שלא תסברו שתשאר לכם אחיזה ברות כי אני מקים אותה, ולא יכרת שם המת מעם אחיו, רצה לומר שתהיה באתגלייא, כמו שאר הספירות למעלה **ולא יכרת שם המת מעם אחיו ומשער מקומו** רצה לומר, הטוב הגנוז בשער **עדים אתם היום: (יא) ויאמרו כל העם אשר בשער והזקנים עדים** רצה לומר העשרה אנשים והזקנים, הפנים של הסטרא אחרא, ואמר בתחלה העם, ואחר כך הזקנים, כי הם נגררים אחריהם כמו שבארנו לעיל, שבסטרא אחרא הוא היפך הקדושה, ונתנו כולם הודאה לכך, ולא די שנתנו לו הודאה, ולא עוד, שברכו אותו כמו שכתוב ביעקב, ויברך אותו שם, וזהו הברכה שברכו אותו **יתן יהוה את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה** שליש עליון ושליש תחתון יהיו ביחד **אשר בנו שתיהם את בית ישראל ועשה חיל לשון כח באפרתה** הוא לשון פריה. רצה לומר, שיפרה וירבה, ויבא לידי גמר הפעולה **וקרא שם שרחל תהיה בבית לחם** עקרת הבית (יב) **ויהי ביתך בית הוא כינוי למלכות, תהיה כל כך גבוה כבית פרץ** הוא האור הראשון שיצא בראשונה, בסוד הבעילה, שמרומז במילת פרץ, מלשון פרצה, ומלשון ויפרוץ, ותהיה למעלה עד אין סוף **אשר ילדה תמר ליהודה** תמר הוא המ"ם סתומה יהודה הוא סוד אור הוי' שבתוך המ"ם כנודע ברזא



דאתון הכל באר היטב והאור הוי' שפרץ וחלק המ"ם סתומה הוא פרץ, והוא משיח הוי', שנולד מן פרץ, כמבואר בפסוק, להביא **מִן הַזֶּרַע אֲשֶׁר יִתֵּן יְהוָה לְךָ מִן הַנְּעִרָה הַזֹּאת** אמרו בלשון עתיד, לפי שלעתיד יהיה כל זה **(יג) וַיִּקַּח גִּימ', קכ"ד**, והוא מורה על קומה שלימה, עשר פעמים, עשר הוא ק' וכ"ד מורה על כ"ד צירופי אדני, שנעשה התורה בכ"ד ספרים **בְּעֵז אֶת רוּת וַתְּהִי לוֹ לְאִשָּׁה וַיָּבֵא אֵלֶיהָ וַיִּתֵּן יְהוָה לָהּ הַרְיוֹן וַתֵּלֶד בֶּן** הוא המשיח **(יד) וַתֵּאמְרֶנָּה הַנָּשִׁים** אחר שנולד בן, והתחיל לשבר כח הקליפה. הכירו הקליפות בעצמם שהם חסורי כח בערך הנשים, ואמרו אל נעמי **אֵל נְעָמִי בְרוּךְ בִּינָה יְהוָה תַּפְאֶרֶת אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לְךָ גְּאֹל הַיּוֹם** שלא נעכב הגואל על ידינו, והודו אחר מעשה **וַיִּקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל רְצָה** לומר, בישראל סבא, ויהיה למטה כמו למעלה, וישראל סבא יהיה לו לנשמה כביכול **(טו) וְהָיָה לְךָ לְמָשִׁיב נֶפֶשׁ** הוא מלכות בהפעולה, ומכח משיבת נפש של מלכות יהיה יותר השפעת אור בבניה, בסוד ישראל סבא ותבונה, לפי שקודם תיקון המלכות מסתיר אורו כביכול למעלה, אבל עתה יהיה **וּלְכַלְכֵּל אֶת שִׁיבְתֶךָ יִשְׂרָאֵל סבא ותבונה כִּי כִלְתֶךָ לְשׁוֹן כְּלִיָּה**, רצה לומר, שהיתה בין הדינים **אֲשֶׁר אָהַבְתֶּךָ** שמבינה מתערין הדינים **יְלַדְתּוּ אֲשֶׁר הִיא רְצָה** לומר, שילדה הפעולה שהיא בראש, ומרומז במלת היא, שאות ה' הוא בינה, יוד חכמה א, כתר בסוד אין סוף **טוֹבָה לְךָ מִשְׁבְּעָה בְּנִים** רצה לומר, השפע הראש, שהוא בסוד ה"א טובה לך יותר משבעה בנים משש קצוות ומלכות, שהם משמשים להראש, ומביאים מחשבתו לפועל **(טז) וַתִּקַּח נְעָמִי אֶת הַיָּלֵד רְצָה** לומר, הילד הנולד, בסוד משיח לקחה נעמי בחיקה, רצה לומר, ביסוד שבבינה **וַתִּשְׁתַּהוּ בְּחִיקָה וַתְּהִי לוֹ לְאִמָּנָת** לגדלו **(יז) וַתִּקְרָאנָה לוֹ הַשְּׂכָנֹת רְצָה** לומר, הספירות **שֵׁם לְאִמֵּר** פירוש: קראוהו על שם הפעולה, רוצה לומר, על שם המלכות **יְלַד בֶּן לְנְעָמִי** מצד הכח נולד מנעמי **וַתִּקְרָאנָה שְׁמוֹ עוֹבֵד** לפי שהוא עבד שמביא השפע מתתא לעילא, ומעילא לתתא **הוא אָבִי יְשִׁי אָבִי דָּוִד** במקומו באלה תולדות **(יח)** מונה סדר הספירות שהם המרכבה **וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת פֶּרֶץ** הוא סוד הכתר, לפי שהוא אור הראשון שבקע המ"ם סתומה, כאשר כתבנו לעיל **פֶּרֶץ הוֹלִיד אֶת חֲצֵרוֹן** מורה על החכמה, כי אחר הבקיעה נעשה הצמצום, והוא בסוד חצר **(יט) וְחֲצֵרוֹן הוֹלִיד אֶת רָם** מורה על בינה שהוא שכינתא עילאה, לשון רוממות **וְרָם הוֹלִיד אֶת עַמִּינָדָב** מורה לחסד, והוא לשון נדיבות, ומלת עמי מורה על שפע ישראל שהם אוחזים במידת נדיבות לפי שהם גומלי חסדים בני גומלי חסדים **(כ) וְעַמִּינָדָב הוֹלִיד אֶת נְחִשׁוֹן** מורה לגבורה כמבואר בזהר חקת, דרועא שמאלא דא נחשון **וְנְחִשׁוֹן הוֹלִיד אֶת שְׁלֵמָה** מורה למלך שלמה, שהשלום שלו והוא תפארת ישראל **(כא) וְשְׁלֵמוֹן הוֹלִיד אֶת בְּעֵז** הוא יסוד כמבואר, והוא קודם לנצח והוד, אף על פי שבסדר התלבשות הוא נצח, הוד, יסוד אבל באור הפנים יסוד קודם לנצח **וּבְעֵז הוֹלִיד אֶת עוֹבֵד** בסוד נצח, ונצח הוא עבד לתפארת, וכל זמן ששפע של משיח בהעלם נקרא עובד. והוא ע"ב ו"ד, ע"ב הוא שם הוי'



שבאצילות ו"ד הוא בסוד ד"ו. אבל כשהשפע שלו מתגלה ומתפשט אורו בד' עולמות ויהיה לו חיבור כביכול עם הד' שבבינה יהיה ע"ב דוד **(כב) ועבד הוליד את ישי** ישי הוא בסוד הוד. דע, כי ישי הוא סוד אות א, כי אות **א** הוא יו"ד, לעילא ויוד לתתא, ו, באמצעיתא, ונודע שאות וא"ו הוא סוד תלת ווי"ן, היינו: דעת, תפארת, יסוד. ותלת וויין הוא שין, וזה מרומז למלת יש"י, יוד לעילא, יוד לתתא שין באמצעיתא, וזה יהיה במדת הוד דווקא, כי לעתיד יהיה אור הלבנה כאור החמה, ואור החמה, הוא אות א' שבתפארת, הוא ישפיע לה האור על ידי עבדים, שהם נצח והוד, ונודע כי איהו בנצח ואיהי בהוד, ונמצא שעיקר עבד להשפיע לה הוא הוד, לפיכך מרומז מלת יש"י שהוא נגד אות א' בהוד **וישי הוליד את דוד** הוא מורה על מלכות, וגם כן מרומז בו אות א' כי מה שהוא בא' יוד לעילא, יוד לתתא, ו' באמצעיתא, לעתיד שהיא תהיה בסוד עטרה, אם כן יהיה ד' לעילא, ד' לתתא, ו' באמצעיתא, והוא מלת דוד, ועתה הוא מרומז במצות תפלין, כי גוף המניח תפלין הוא תכונת ו', ויש לו די פרשיות לעילא על הראש, וד' פרשיות למטה על ידו כנגד הלב, והכוונה שיתגדל שמו הקדוש בכל ד' עולמות, ולפיכך יש בתפלין של ראש שי"ן של ג' ראשין, ושי"ן של ד' ראשין להורות מה שעתה הוא בסוד תלת ווי"ן וחסר בעולם העשיה באין לה רק עוקץ, ויהיה ארבע, שיתגדל, ויתקדש שמו הקדוש בכל הד' עולמות ב"ב אמן:

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם